

ÉLELTÜNK

XXIII. évf. 4. szám (23. Jahrg. Nr. 4.)

Az európai magyar katolikusok lapja

1991. április.

SZAMOSI JÓZSEF:

A máriacelli sír

A történelemben belenőtt nagy egyéniségekről, így Mindszenty hercegprímásról is elmondható, hogy életük minden mozzanata, jó- vagy balsorsa, eredményeik, sőt átmeneti kudarcuk is azt az egyetlen utat egyengetik, amelyen majd végig kell menniük, hogy a Gondviseléstől számukra előírt feladatukat minél teljesebben betölthessék. Az eseményeket ismerve tapasztaljuk: semmi sem véletlenül történt úgy, ahogy történt. Így az sem, hogy a magyar hercegprímás Máriacellbe kívánt temetkezni — ideiglenesen, ahogy végrendeletében meghagyta: „míg Mária és Szt. István országa felett lehull a moszkvai hitelenség csillaga”. Így került sírja a több mint 600 éves „magyar zarándokhelyre”, a Szelepcsényi primástól emelt Szt. László kápolnába, nagynevű primás-elődje sírja mellé.

Hányszor álltam megrendült lélekkel ott a kápolna előtt, eltűnődve Isten rendelkezésén, hogy íme: két magyar primás nyugszik itt, egyikük a nagyhatalmú barokk főpapa, akinek vagyonából Bécs 1683-i ostromakor az egész keresztény védősereg hadi kiadásait fedezni tudták! — és mellette a magyar primások hosszú sorában talán a legszegényebb, a megkínzott és száműzött vértanú primás. Mégis, közös sors kapcsolja egymáshoz őket, mindkettő „hontalanságban” halt meg s végakaratóból temetkezett Máriacellbe, lévén a szeretett Hazá idegen — akkor török, most orosz-megszállók hatalmában.

Nem volt-e fájdalmas lépés, ha kényszerűségből is, Mindszentynek otthagynia a drága hazát s a száműzetés keresztjét vállra venni! De hiszen csak így tudta képviselni egyháza s a magyar nép legyőzhetetlen igazát nem a vasfüggöny mögé zárt kis országból — messziről, gyöngé hangon, médiák nélkül — hanem világrészeket járva, öt világrész közvéleményét izgatva, mozgósítva. Ott-hon rácsapták a börtönajtót. De a lélek, a szellem töretlenül munkált tovább. Hiába próbálták elnémítani, elfeledtetni! És nem csak odahaza. Megfosztották esztergomi érseki székrétől, „eljárta felette az idő” — mondták, és csakugyan: tilalomfaként állt a vatikáni „keleti diplomácia” útjában. A máriacelli sírt nemcsak vasfüggöny zárta el a magyar hívektől, a hazai egyházi hatóságok részéről is tilalom alatt állt. Az emigráció azonban többségében példás hűséggel ápolta Mindszenty emlékét, az általa rendezett máriacelli zarándoklatok megszakítatlan sorban követték és követik egymást. Sőt az otthoniak is minden akadályt legyőzve el-eljutottak a „tiltott sírhoz”, elhozták a maguk szegénységét, panaszaikat, letettek néhány hazai búzakalászt, nemzeti szalaggal átkötött mezsei csokrot, a koszorúszalagokra sok százan írták rá nevüket, otthoni címü-

(Folytatás a 3. oldalon)

Vallás a szabadságért vívott küzdelemben

II. János Pál pápa idejében békeüzenetében a vallásszabadságot „békét teremtő erőnek” nevezi. „A vallásszabadság nem csupán egy a szabadságjogok közül, hanem a legalapvetőbb jog. A vallásszabadság elkerülhetetlen követelmény, melynek alapja az ember méltósága és egyszersmind a lelkiismereti szabadság legmélyebb kifejeződése”. Ezzel kapcsolatban arra utal a pápa, hogy milyen szerepe van a vallásnak a népek ébredésében és szabadságra törekvésében. Sok esetben a vallásnak köszönhető, hogy egész népek megőrzik önazonosságukat, sőt megerősödnek abban.

Azokban a nemzetekben, ahol a vallást akadályozták vagy egyenesen üldözték, ez hatalmas szabadító erőnek bizonyult. Megmutatkozott, hogy a vallásos hit a népek és emberek számára olyan fontos, hogy megőrzése érdekében minden áldozatra készek.

A békeüzenet utal arra, hogy a különböző nemzeti és nemzetközi szinten létrejött törvény, szerződés és nyilatkozat ellenére még mindig sok kísérlet történik a lelkiismereti és vallásszabadság elnyomására. Ezért folyamatos jogi biztosításokra van szükség, olyan eszközökkel, amelyek szemmel tartják az eseményeket, hogy a nyilatkozatok és törvények ne maradjanak holt betűk. A szükséges teljes törvényes védelemnek valóban minden vallási kényszerítést ki kell zárnia. Vallási dolgokban senkit sem szabad kényszeríteni arra, hogy lelkiismerete ellen cselekedjék. A jelen történelmi helyzet olyan jogi eszközök erősítését teszi sürgetővé, amelyek alkalmasak arra, hogy a lelkiismereti szabadságot politikai és társadalmi téren is előmozdítsák. Mindazokhoz, olvassuk a pápai üzenetben — akik közéleti felelősséget viselnek — legyenek azok államfők, kormányfők, törvényhozók, tisztviselők vagy mások — szeretnék azzal a sürgető felhívással fordulni, hogy minden szükséges eszközt alkalmazzanak mindazok igazi lelkiismereti szabadságának biztosítására, akik joghatóságuk alá tartoznak különösen is figyelve a kisebbségek jogaira.

A PLURALIZMUS KÖLCSÖNÖS TISZTELETET KÖVETEL

A modern világ fejlődésének az a következménye, hogy nagyon ritkán tartozik egy ország teljes népessége ugyanahhoz a valláshoz, nemzetiséghez vagy kultúrához. A népvándorlások a világ minden részén több nemzetiségű, több vallású társadalmakhoz vezettek. Ebben az összefüggésben a lelkiismereti szabadság tiszteletben tartása különösen sürgető követelményként jelentkezik. „A rendezett társadalmi együttélés megköveteli, hogy a különböző kultúrák egymást tiszteletben tartásuk és egymást kölcsönösen gazdagítsák”.

A vallások közötti megértést illetően

is jelentős változások történtek, hogy elő lehessen mozdítani az aktív együttműködést a közös feladatokban, abból a megfontolásból, hogy a nagy egyházaknak sok közös értékük van. A nagy egyházaknak a közös célkitűzések megvalósításában is együtt kell működniük, hogy feltárják a jelenlegi szociális igazságtalanságok és háborúk okait és megtalálják a szükséges megoldásokat. A katolikus egyház az őszinte együttműködés minden formájára készen áll és ezt a szándékát azzal igyekszik mindenekelőtt alátámasztani, hogy tagjainak lelkiismeretét másokkal szemben nyitottságra, tiszteletre, toleranciára és szolidaritásra neveli.

AZ IGAZSÁG KERESÉSE KÖTELEZ

A türelmet az igazságkereséstől nem lehet különválasztani. A keresztények feladata, hogy az igazság keresésében lelkiismeretüket kövessék. Emellett szükséges az is, hogy kötelességüknek érezzék lelkiismeretüket az igazság fényében alakítani. Az igazság pedig „a szeretetből épül föl: ez az igazság, amit mindannyian vallunk, szólít fel bennünket arra, hogy az egységet és ne a szakadást, a megbékélést és ne a gyűlöletet támogassuk”.

A LELKIISMERETÉT

MINDENKINEK FEJLESZTENIE KELL

II. János Pál pápa békeüzenetében nyomatékosan hangsúlyozta, hogy minden ember komoly kötelessége lelkiismeretének fejlesztése. Ennek keretében elsődleges szerep jut a családnak, de az iskola is meghatározó a lelkiismeret alakítása szempontjából.

A lelkiismeret-nevelés veszélye a komoly vallásos nevelés hiánya. Különös szerepe van e téren az egyházaknak, keresztény közösségeknek és más egyházi intézményeknek, valamint a tömegkommunikációs eszközöknek. Az államnak kötelessége a törvényekkel és a nemzetközi nyilatkozatokkal összhangban a családok és az egyházak jogait a lelkiismeret területén is biztosítani és támogatni.

(VR — M K.)

A TARTALOMBÓL:

- SZEGEDI KÖRKÉP AZ EGYHÁZ ÉBREDÉSÉRŐL — INTERJÚ BENYIK GYÖRGY TEOLÓGIAI PROFESSZORRAL
- KIVÁNDORLÁS AZ EGYHÁZBÓL — FIATAL EMBEREK A KÖZÖSSÉGBEN
- A STÍLUS ÁLTAL MEGHATÁROZOTT EGYHÁZKÉPEK
- A KATOLIKUS EGYHÁZ ROMÁNIÁBAN: PÁPKÉPZÉS, LELKIPÁSZTORI MUNKA
- HATALOMVÁLTÁS VAGY MEGÚJHODÁS? — KIT ILLET A MAGYAR PÜSPÖKI KAR ELNÖKI TISZTE?
- LÁTOGATÁS A KÖLNI MINDSZENTY HÁZBAN

Vasárnapi gondolatok

HÚSVÉT 2. VASÁRNAPJÁRA
(Fehérvasárnap, április 7)

(Húsvétvasárnap este) Jézus közéjük lépett és így szólt: „Békesség nektek”. (Jn 20,19)

Jézus tudta, mi a legfontosabb az övé számára, mi után vágyakoznak feldúlt lelki állapotokban. Lelki békére, emberi értelemben — és az Istentől jövő békére a vele való kapcsolatukban. Jézus mindkettővel meg akarja ajándékozni övéit. Mi milyen békére vágyakozunk?

A békesség nem csupán fegyverszünet, (pillanatnyilag) „nem háborús állapot” vagy „békében hagyás”. Már az emberi béke is több: kézfogás, összefogás, együttérzés... Az emberi szeretet egyik formája.

Magasabb formája az isteni-béke. Amit csak Ő adhat és Tőle jön. Az isteni-szeretet egyik formája...

HÚSVÉT 3. VASÁRNAPJÁRA
(április 14)

Miközben (az Emmausból visszatért tanítványok a Jeruzsálemben maradtakkal Jézus felismeréséről) beszélgettek, megjelent közöttük Jézus és így köszöntötte őket: „Békesség nektek!” (Lk 24,36)

A Jeruzsálemben egybegyűlt tanítványok hitetlenkedve, kételkedve hallgatták az emmausi történetet. Hogyan fogadnánk mi a hírt: egy jó ismerős elbeszéli: látta, sőt találkozott Jézussal... Akit előtte láttak meghalni...

Jézus megjelenése hátborzongató, minden emberi tapasztalatot felülmúló, a lehetetlenség határán túllépő jelenség volt. A túlvilágról való megjelenés akkor sem volt mindennapos...

Amikor megszólalt, s egészen emberi hangon — mint haláláig — szólt hozzájuk. Akkor borzongatta őket igazán a félelem. A többször jövendölt feltámadás nem jutott el értelmükig, hitükig.

Krisztus pontosan tudta, mire van szükségük a felzaklatott lelkeknek. Békességre. Félelem helyett. Akkor is, az Öböl-háború után is, sok helyen...

HÚSVÉT 4. VASÁRNAPJÁRA
(április 21)

„A béres, aki nem pásztora és nem gazdája a juhoknak, otthagyja a juhokat és elmenekül, amikor látja, hogy jön a farkas.” (Jn 10,12)

Nem is lehet elvárni a bérestől, hogy szegényes fizetésért, amiért őriznie kell a juhokat, még az életét is kockáztassa, ha jönnek a farkasok. A kenyérkereset szüksége nem foglalja magába az életáldozatot.

A farkasok rossz szokása, hogy nem egyedül, hanem falkában támadják meg a nyájat. Két-három béres élete jócskán veszélyben forog, ha el akarják zavarni az éhes, fogcsattogató farkasokat.

(Folytatás a 2. oldalon)

FEJŐS OTTÓ:

„Kivándorlás” az Egyházból?

(Folytatás az előző számunkból)

Ha a keresztény közösség nyitott az ifjúság mondanivalója számára, ha megértő (erkölcsös) vágyaik és problémáik iránt, az ifjúság otthon fogja érezni magát ebben a közösségben. A közösség — akarva-akaratlan — a kereszténység megélhetésének, hitelességének tere, néha próbaköve az ifjúság felé. Ha őket megnyilvánuláságaikkal együtt — elfogadja, korrigálja jóakarattal, humorral, megértéssel, akkor az ifjúság nem fog kivándorolni az egyházból. Ahol nincs ilyen megértés, csupán saját felfogású „arany-kereszténységüket” művelik, ott ők is kivándoroltak már, csak talán maguk sem vették észre. Ilyenkor az ifjúságnak sem marad más hátra, mint kivándorlás — ha egyáltalán bevándoroltak valamikor.

Az egész keresztény közösség fel kell tegye — mindig újra — a jövő alakulásának és alakításának kérdését. Saját korosztályai számára, de más korosztályokkal való kölcsönhatásaiban éppúgy. A keresztény élet ma nem sablonok szerint folyik: a célhoz vezető utakat újítani kell az élet változó körülményei és követelményei szerint. Ez az a „vándorlás”, amelyről a II. Vatikáni Zsinat (több ízben) beszél. Hogy szava szól-e hozzánk, rajtunk múlik. Így lesz hiteles az a kereszténység, amelyből ifjúságunk nemcsak, hogy nem akar kiszakadni, hanem lehetőség nyíltán (a kint lévő is) szívesen bevándorol. Később ők is hitelt érdemlő kereszténységet fognak élni.

Magyarországon — és Nyugaton — az ifjúság kisebbségben él. Szemben az afrikai-ázsiai „fiatal” nemzetekkel — viselni kell a kisebbségből adódó terhet. Alulmaradtnak, nem felkaroltnak érezheti magát. Ez a tény sok probléma forrása.

Más nehézség: a fiatalok emberi fejlődése többrétűen veszélyeztetve van: a hit, erkölcs és életcél hiánya következményeképp a pótlékok élvezete által: alkohol, kábítószer, homofil élet, betegségek, öngyilkosság. Ezek a fiatalok nem bírják elviselni az élet feszültségeit, nem találnak választ az egyre súlyosbodó kérdésekre, mindenkitől elhagyatva érzik magukat. Jövőt sem látnak, sem rövid távon („Null Bock” = semmihez sincs kedvem), sem hosszú távon („No Future” = nincs jövőm). Feladata nem könnyű: hogyan építsen, rendezzen be olyan jövőt, amely eleve többszöri átállásra, kiigazításra szorul? Hogyan döntson a több lehetőség közt, vagy ha — pillanatnyilag — kilátástalannak látja helyzetét? A konzum kényszerének ellenében hogyan őrizheti meg szabadságát? Hogyan higgyen emberi indulás-ként a posztmodern világ embertelen ci-

ESTERHÁZY JÁNOSRA EMLÉKEZVE

A Pozsonyban megjelenő „Remény” című magyar katolikus hetilapban Molnár Imre emlékezett gróf Esterházy Jánosra, a felvidéki keresztényszocialista politikusra, aki most lenne 90 éves. A két háború között Esterházy János volt a „szlovenszkói” magyar politikai és közélet vezető személyisége. A hitleri protektorátus alatt álló Szlovákiában előbb a Gestapo hurcolta el, a politikai fordulat után pedig a hírhedt KGB börtöneiben raboskodott. 1947-ben, távollétében halálra ítélték, majd az ítéletet életfogytiglani börtönbüntetésre változtatták és szlovákiai börtönök várták rá. 1957-ben, 56 éves korában halt meg.

nizmusa ellenére? Nehéz e kérdésekre a válasz. Talán csak a keresztény reménység az egyetlen lehetőség, ami új kilátásokat teremthet.

Fiatal emberek hite előtt ilyen helyzetben nyílik meg a lehetőség, hogy megélje: az élet sikerült! Ez gyakorlati kérdés: a hitelt érdemlő kereszténység, a testvéries egyház, a felelősséget vállaló egyházközség, a problémákat vállaló és megvitató csoport, egy-egy komoly vezető tanúságtétele a hit és vallás megéléséhez vezethet.

Ha figyelembe vesszük: mit kaphatunk mi az ifjúságtól — az nem is olyan kevés! Ha örömet okozhatnak, szívesen teszik. Szolgáltatuk színesíti a plébánia, a mozgalom, a rendezvények életét. Meglepnék kérdésekkel, kritikával, ami gyakran nem is görbe tükör. Terveik lehetnek meglepőek — és néha szégyenkezünk: hogy ez nekünk miért nem jutott eszünkbe? Nyugtalaníthatnak bennünket — a szellemi, lelki, testi begyepesedés ellen. Jézus is nyugtalanította kora embereit. Ő is fiatal volt... S mert az ifjúság mélyeséges-komolyan veszi az egyházat, olyan egyházzal álmodik, amely tele van kihívásokkal. Ez a feltétel nélküli komolyság figyelmeztetés nekünk — akkor is, ha néha fáj.

Ha mi nyílt, érdemleges keresztény jövőt tudunk készíteni fáradozásainkkal, az ifjúság velünk tart! Eszébe sem jut kivándorolni!...

VASÁRNAPI GONDOLATOK

(Folytatás az első oldalról)

Jézus nem fizetesként, nem kenyérkeresetként foglalkozik a juhokkal. Egyszerűen övéi. Életét teszi rá, hogy Istenhez vezesse, tanítsa, gyógyítsa, megváltassa őket bűneikből — végül elnyerhesék az örök, az örökké boldog életet. Nagy különbség...

Szomorú, hogy sokan Jézust még beresnek sem veszik. Semmibe veszik...

HÚSVÉT 5. VASÁRNAPJÁRA (április 28)

„(Atyám, a szőlőműves) lementsz rólam minden olyan szőlővesszőt, amely nem hoz gyümölcsöt, a termőt viszont megtisztítja, hogy több gyümölcsöt hozzon”. (Jn 15,2)

Általában fiatalabb emberek szokása: úgy vélik, egyenlő síkon állnak Istennek. Ha megerőltetik magukat, időnként el is fogadják Isten akaratát — már ameddig kellemes nekik és nem kell túl sok élvezetéről lemondaniuk.

A való igazság az: akár akarjuk, akár nem, akár elfogadjuk, akár nem, Isten a teremtőnk, Isten végtelen magassági fokkal áll felettünk és irányítja életünket. Ha Isten egyszer „lemetsz” bennünket, el vagyunk veszve...

Minden élő „gyümölcsstermesre” ítéltetett Isten előrelátása szerint, mindenik a maga módján. E tényen nem változtathatunk, csupán a mennyiség és minőség fokánál határozhatjuk meg a „termést”. „Gyümölcsjeinkről ismernek majd meg minket.”

HÚSVÉT 6. VASÁRNAPJÁRA (május 5)

„(Maradjatok meg szeretetemben,) mint ahogy én is megtartom Atyám parancsait és megmaradok az Ő szeretetében”. (Jn 15,10)

A szeretet nem lehet „egyirányú forgalom” — bármennyire is így szeretnék és képzelik be sokan — a szeretet követeli, vagy legalábbis elvárja, legkeve-

A katolikus egyház helyzete Romániában (2)

KÖZÖS PÁPKÉPZÉS, KÖZÖS LELKIPÁSZTORI MUNKA

A román hatóságok a háború után — egy kivételével — bezártak minden papképző intézetet, nagyszemináriumot. Egész Románia területén csupán Gyulafehérváron maradt meg a teológiai képzés. 1955-ig itt tanultak mind az erdélyi, mind az óromániai egyházmegyéek növendékei. Ekkor engedélyezte a román kultuskormányzat egy különálló román tagozat megindítását lasiban, hogy elkerülhessék a magyar eredetű csángó teológusok magyar identitásának megerősödését a gyulafehérvári magyar környezetben. Ettől kezdve Gyulafehérváron az oktatási nyelv a magyar volt.

A kormányzat a papképzés nyelvi szétválasztása után sem adta fel az egyházi élet „homogenizálásának” — román nyelvűvé tételének — távlati tervét s 1982-ben felvételi korlátozást (numerus clausus) rendelt el a teológiai főiskolák számára. Az egyes főiskoláknak engedélyezett felvételek számát aztán úgy igyekeztek alakítani, hogy Erdélyben mesterséges paphiány, Óromániában mesterséges hivatásfőlölség keletkezzen s a román nyelvű egyházmegyéek saját papjaikat ajánlíhassák fel a pap nélkül maradt magyar területek ellátására. Míg 1977-ben 40, 1983-ban 25, 1985-ben és 1986-ban már csak 16 fő felvételét engedélyezték. Míg azelőtt évente 120–130 teológus tanult Gyulafehérvárott, 1986-ban

már csak 70. 1987-ben még tovább szűkítették a felvehető létszámát: a két egyházmegyéek együttesen engedélyeztek 16 főt. Korábban Gyulafehérvárott a szükségleteknek megfelelően négy-öt-ször annyi teológust képeztek ki, mint Jasiban. A numerus clausus-szal mindkét teológián azonos lett a felvehető létszám.

Ez az állami stratégia megerősítette az erdélyi egyházmegyéek egymásközötti szolidaritását és a közös képzést követően — melyben a nagyváradi egyházmeggyéből szlovák, a temesvári egyházmeggyéből német, horvát és cseh kispapok is részesültek — közössé vált részben a lelkipásztori munka is: az egyházmegyéek kölcsönösen kisegítették egymást. Különösen a temesvári egyházmegye szorult rá a segítségre, mivel a német katolikusok kivándorlása folytán a hívek nyelvi összetétele megváltozik és egyre inkább magyar nyelven kell ellátni az ottani katolikusok lelki gondozását is.

ELTÉRŐ TRADÍCIÓ, ELTÉRŐ PÁSZTORÁLIS FELADAT

Az erdélyi egyházmegyéek nem várhatnak segítséget az óromániai egyházmeggyektől egyik legfontosabb lelkipásztori feladatukban, a nemzetiiségi léttel együttjáró hitvallásos iskolák fenntartásának kérdésében. Az évszázadokon át hivatalosan protestáns erdélyi fejedelemségben, amikor a katolikusoknak még püspökük se lehetett, ezek az iskolák tartották meg a népben a hitet is. Az évszázados hagyomány ma ugyanúgy megkívánja, hogy az egyház hitvallásos iskolákat tartson fenn a nemzeti kultúra ápolására, mint a régi időkben. Az óromániai egyházmegyéekben ilyen hagyomány nem létezik, nekik nem is volt olyan iskolahálózatuk, mint az erdélyieknek. Az egyházi iskolák államosítását elrendelő 176/1948-as törvény részletes felsorolásából (Monit. Off. 3. 8. 1948) világosan kitűnik, hogy az összesen 1593 államosított egyházi iskolának 84,5%-a Erdélyben volt, és pedig ebből 29,4% a katolikus egyház, 33,3% a református egyház és 16,7% az evangélikus egyház tulajdonában. Ezzel szemben a román ortodox egyház államosított iskoláinak aránya országosan csupán 8,9% volt (1/4 részben Erdélyben), míg az akkor még létező görögkatolikusok iskolái 1%-os aránnyal szerepeltek (valamennyi Erdélyben) az államosított iskolák között.

Az erdélyi egyházmegyéek azért sem remélhetik, hogy az iskolakérdésben megértésre találnak az óromániai egyházmegyéknél, mivel az elmúlt évtizedekben a testvér-egyházmegyéek minden nemzetiiségi nyelven való pasztorációt igyekeztek megakadályozni a saját joghatóságuk területén, inkább segítve a kisebbségeket elnyomó állami hatóságoknak, mint a nemzeti kisebbségekhez tartozó hittestvéreiknek. Elzárták pl. minden lehetőségét annak, hogy az erdélyi egyházmegyéek eleget tehessenek a Moldvában élő és magyar pasztorációt kérő hívek kívánságának. Ebből sajnos több botrányos incidens is származott. Ugyanakkor vádaskodások és zaklatások közepette harcolták ki, hogy az Erdélyben szórványban élő mintegy 7000 csángó román nyelvű lelkipásztori gondozást kapjon a helybéli katolikus plébániától. A 23 helyen történő rendszeres lelki gondozás ellenére elégedetlenek az erdélyi egyházmegyéek segítőkészségével.

Fejős Ottó

UKI Sajtótájékoztató

Szegedi körkép az Egyház ébredéséről

AZ „ÉLETÜNK“ MUNKATÁRSA BESZÉLGET DR. BENYIK GYÖRGY TEOLÓGIAI PROFESSZORRAL

Szeged külvárosának panelházak lakótelepén baladunk keresztiül, Dr. Benyik György tanár úr visz koscsiján a település temploma felé. A Hit-tudományi Főiskolán a szentírás tan professzora. Emellett évek óta tanít hit-tant ezen a külterületi plébánián. — Kicsi a templom az igényekhez képest, de Singer Ferenc plébános csak ekkorát tudott építeni a korábbi hatóságai előírások szerint, — magyarázza. Így

A máriacelli sír

(Folytatás az első oldalról)

ket, néha egy rövid fohászt, vagy kért hozzátevé.

A máriacelli sírból hatalmas erő áradt s a tiltott sír a reménység szimbólumává vált. Ez a sír (tanú vagyok rá) térdre kényszerítette (nemcsak képletesen) a magyar hercegprímás külhoni egyházi ellenfeleit is. Milyen nagyhatalom volt a halott Prímás! Hadd emlékeztessék itt arra, hogy 1976-ban az elkészült Mindszenty-sír felszentelésére május 15–16-ra tervbe volt zárandoklatot két héttel el kellett halasztani, mivel május közepén magyar kormányküldöttség érkezett hivatalos látogatásra Ausztriába. Tehát két héten keresztül Nyugatról senki magyar nem léphetett Ausztria területére, még magyar nevű idegen állampolgárok sem.

II. János Pál pápa emlékezetes máriacelli látogatásakor az egyházi rendezőség mindent elkövetett annak érdekében, hogy megakadályozza a Szentatyának magyar emigránsokkal való találkozását. Ez sikerült is, csak nem úgy, ahogyan képzelték. Valósággal meghűlt a vér a rendezők ereiben, amikor a Szentatya mit sem törődve az elkészített szigorú protokollal, odament Mindszenty sírjához s ott letérdelve imádkozott. Történelmi volt a pillanat, ezzel kezdődött el a magyar hercegprímás rehabilitálása.

Amikor a máriacelli Mindszenty-epitáfium feliratát, jó 15 éve, fogalmazgattam, ez a „veretes klasszicizáló mondat szaladt a tollamra, 'Ez a márványkő felemel most — míg a felszabadult haza földjébe megtérhet — Mindszenty József maradványait...' Latinra fordítva arany betűkkel olvasható a kápolna-ablak alá helyezett nagy márvány táblán, amelynek egyik oldalán Mindszenty bíborosi címere, a másikon a szentkoronás magyar címer van márványba örökítve. Milyen irdatlan messzeségben látszott akkor még, látszott-e egyáltalán a „szabad haza” képe. S mily gyorsan lepergett az évek.

Most „megmozdul a sír” s a koporsó Mindszenty földi maradványaival elindul végleges nyughelye, a Magyar Sion felé. S ahogyan térben távolodik a koporsó Máricellától, a Nagy Halott úgy kerül egyre beljebb, egyre mélyebbre a magyar szívekbe.

is ügyeskedett s a templom valamivel tágabba sikerült az engedélyezteténnél. Az épület valóban nem nagy, de barátságosan belesimul az itt már alacsonyabb lakóházak közé. Úgy is értelmezhetnének, hogy a belőle áradó hit és kegyelem segíti viselni a hívek mindennapi életének gondjait.

Déliidő van, a plébánia most zárva. Egy fiatalasszony érkezik gyerekkocsit tölteni. Kicsinyének keresztelését akarta bejelenteni. Később újra jön, mondja és a barátságos déli időben büszkén tölta a babakocsit tovább. A múlt szorongató emlékei és a jövő ígéretei találkoznak a magas és lélekölő panelházak tövében.

Később könyvektől zsúfolt szobájában érdeklődöm a Rómában végzett, fiatalosan aktív tanártól Szeged vallásos élete felől. Hogyan ébred ebben a jellegzetesen alföldi, magyarságát hangsúlyozottan képviselő, számos katolikus kezdeményezés emlékeit hordozó városban az egyházi élet az elnyomás és megfélemlítés évei után?

Minden túlzás nélkül mondhatom, hogy egy dinamikus püspöke van Szegednek Gyulay Endre személyében. Hozzáteszem, egy sor jó munkatársat is kapott. A szeminárium tanáira és a szegedi plébánosokra gondolok. Emellett kiemelkedő szerepük van azoknak a fiatal papoknak, köztük említtem Kondé Lajost, akik az ifjúsági munkát végzik. Az ő együttesük adja azt a hajtó erőt, amelynek hatását tapasztalni lehet a hétköznapokban is. Ennek ellenére azt mondhatnám, hogy országos viszonylatban, és itt Szegeden is, egy kicsit kezd elfáradni az egyház. Fáradt azért, mert divatba jött. Ennek következtében erősen megszorodtak a feladatai. Ugrásszerűen megnőtt pl. a hitoktatás. A feladatok elvégzésében ugyan segít 60 katekéta, akiket már bevontunk a tanításba. De a hittanra járók száma is megnőtt. Eddig 1500 hittanosunk volt, a tanév elejétől 15.500-an járnak hitoktatásra. Óriási az ugrás és ezzel a megnövekedett feladattal kell megbirkózni, ami nem kicsi gond. Hiszen a frissen beállt hitoktatók kevés gyakorlati tapasztalattal rendelkeznek, betanításuk nagy munka. De azért bízom a jó eredményben, miután Szegeden a Hittudományi Főiskolán kívül létezik levelező tagozat is. Ez a pártállam idejében 25 résztvevővel működött, jelenleg mintegy 270-en végzik a tanfolyamot.

A most munkába állók tehát mind itt végeztek Szegeden?

Így nem lehet mondani. A jelentkező nagy igények kielégítése érdekében azt próbáltuk elérni, hogy javarészen pedagógusokat vonjunk be a hitoktatásba, akiknek tehát pedagógiai gyakorlatuk van és otthonosan mozognak az iskolai környezetben.

A jelentős létszámnövekedés azt mutatja, hogy az iskolákban ugrott meg a hittanulók száma?

Igen, de ez egyben azt is jelenti, hogy a gyerekeknek egy egészen más rétegével kerülünk kapcsolatba. Régi hittanosaink általában vallásos családokból jöttek. Az új jelentkezők jó része viszont nincs megkeresztelve. Néha még a szüleik sincsenek, de a gyermekeknek lehetőséget akarnak adni olyan ismeretanyag megszerzésére, amit ők sem tudtak megtanulni. Így aztán a gyermekek hozzáállása a valláshoz meglehetősen bizonytalan: hol szeretik, hol nem

szeretik és így erősen próbára teszik a laikus hitoktatók pedagógiai képességeit.

Közvetlen tapasztalatait nyilván abból veszi Tanár úr, hogy személyesen is bekapcsolódott a plébániai hitoktatásba?

Igen és én ebből már nem tudok kilépni. Tíz éve élek Szegeden és a Szeged Tarjánvárosi plébánián tanítok, nagyon régóta egy kitűnő katekéta hölgygel és eddig egy 50 főből álló hittanosgárdát el tudtunk látni ketten. Idén erre már nem vállalkozhattunk volna. Szerencsére a levelező tanfolyamról kikerült hitoktatóink közül nyolcan kapcsolódtak be a munkába. Van köztük még börtönpszichológus is, aki mellesleg még egy „Mécse” című börtönújságot is szerkeszt. De közreműködik kórházigazgató, könyvtáros is. Úgyhogy jó együtttest sikerült összeállítani. Sok gondot okoz, hogy teljesen más feladatot az oktatás, akik iskolai hittanra járnak és egészen más foglalkozni a templomi hitoktatásban résztvevő gyerekekkel. Jellemző, hogy az iskolai hittanra járókat külön kell megtanítani misére járni. A hittan számukra ismeretanyag, még nem forrása hitünknek. A szentségi katekézist is külön kell majd oktatni nekik.

Szegeden a Hittudományi Főiskola nem szűnt meg az egyházi intézmények államosítása során. Mit jelent ez a megújuló egyház életében?

Először is jelentősen növekedett a kispapok száma. Jelenleg 70 körül tanulnak a szeminárium falai között, a korábbi 27–29-hez képest. Ez a szám azonban évközben is változik. Nem mindenki tart ki eredeti döntése mellett. Ehhez a létszámnövekedéshez tudnunk kell, hogy vannak köztük Erdélyből, a szatmári egyházmegyéből és Bánságból is jelentkező kispapjaink, de jelentős növekedést tapasztalhatunk a hazai hivatások között is. A különböző viszonyok között nevelkedett fiatalok integrációja ugyan nem könnyíti meg feladatunkat, a folyamat igénybe vesz egy-két évet. Sáway János prefektus úrnak óriási feladat ez, de nagy hivatástudattal végzi munkáját.

Feltűnt nekem, hogy a Keresztény Értelmiségiek Szövetsége, a KÉSZ, amely az ország számos városában működik, Szegeden különösen aktív és gazdag programot kínál az érdeklődőknek.

Azt hiszem, ami lendületet adott munkánknak, az a Katolikus Egyetem programja. Kezdetből fogva hangsúlyoztuk, hogy a „katolikus” jelző nem felekezeti hovatartozást jelent, hanem azt jelenti, hogy „egyetemes”. Sikerült megnyernünk számos külföldi magyar előadót. Köszönet illeti a jezsuita rendet a külföldi- és a piarista rendet a hazai előadók közvetítésében. A felkért előadók vállalkoztak arra, nem utolsósorban a pápa-látogatás lelki előkészítése keretében, hogy eddig elhanyagolt témákat vettek fel előadásai tárgyául, így például időszerű egyházi és közéleti, irodalmi és szociális kérdéseket. Fontosnak tartottuk megszólaltatni azokat az egyetemi tanárokat, szakembereket és közírókat, akik nagyon sokat tettek külföldön a magyar egyházért az elmúlt 40 évben. Ők most tudásuk átadása mellett közönséget ismerik meg a hazai közönséget és a magyar hallgatóságukat. Fontos ez a találkozás, mert így módjuk van megismerni, milyen a magyar katolikus szellemi légkör? Külföldön, a diaszpórában kialakult magyar katolikus öntu-

dat más, mint a hazai, mert itt valóságos befolyása volt a létező szocializmusnak a létező marxizmusnak, és nemcsak negatív értelemben. Például hatására érzékenyebbé váltunk a társadalmi igazságtalanságok iránt. Az elmúlt hónapokban bizonyos értelemben fölértékeltük a demokráciát, de még nem látjuk annak nehézségeit. Azt is megfigyeltük, hogy a hívek nem tudják pontosan, hogyan kellene részt venniük ebben az új társadalmi közegben, hiszen erre jelenleg csak a keresztény nevű pártok kínálnak aktuális programot. Nagyon fontos, hogy a külföldi keresztény értelmiség segítsen, — és hála Istennek eddig is sok segítséget kaptunk tőlük.

Ez a különbözőség nem vezethet egy hasznos és tanulságos párbeszédhez?

Igen-igen. Magyar-magyar, illetve katolikus-katolikus, hívő-hívő dialógus ez, mert más a szubkultúrája egy nyugatnémet, egy amerikai, egy kanadai magyar hívőnek, aki sajátos társadalomban él és óhatatlanul átvesz sok mindent annak értékrendszeréből. Ehhez viszonyítva más a szemlélete egy hazai magyarnak és ezt a párbeszédet szeretnénk elősegíteni. Úgy látjuk, hogy ilyen párbeszéd nem csak nekünk fontos, hanem a szélesebb nyilvánosság is érdeklődik iránta.

Időszerű, nagy gondokból indultunk ki, pozitív jelenségekről kaptunk tájékoztatást, — vannak-e messzebb mutató igények és tervek?

Elsősorban a KÉSZ szempontjából tudok válaszolni. Mindenekelőtt szeretnénk szervezeti keretbe gyűjteni a pedagógusokat. Ez részben már megkezdődött. Egy pedagógus klub keretében törekszünk a történelem- és irodalom-szemlélet újraértékelésére. Úgy gondoltuk, ez a módszer sokkal emberibb, mint

(Folytatás a 4. oldalon)

Kárpátalja új magyar püspökei

II. János Pál pápa új püspöki kinevezésekkel helyreállította az ukrán görög- és latinszertartású egyház hierarchiáját. Ennek keretében megerősítette az egyházkerület püspökét: Szemedi Jánost, melléje segédpüspökként kinevezte Margitics Ivánt és Holovác Józsefet.

Szemedi János 1921-ben született. Az ungvári teológiai fakultáson végezte egyházi tanulmányait és 1947-ben szentelték pappá. Két évig Ungváron lelkészkedett, majd három évig gépkezelő volt, 1951 és 87 között pedig munkásként dolgozott egy autógyárban. 1978-ban, Chira Sándor munkácsi püspök karagandai halála után, szentelték püspökké.

Margitics Iván szintén 1921-ben született Kárpátalján, papi tanulmányait ő is az ungvári teológiai akadémián végezte és 1946-ban szentelték pappá. 1951-ben letartóztatták és 25 évi börtönre ítélték. Négy évet töltött az Omszk-i börtönben, majd kiszabadulva egy kolhozban dolgozott. 1987-ben szentelték püspökké.

Holovác József 1924-ben született Kárpátalján. Tanulmányait a budapesti Központi Szemináriumban és az ungvári Lelkiségi Akadémián végezte. 1947-ben szentelték pappá. Két évig lelkészkedett, majd különféle polgári foglalkozásokat űzött, de titokban, amennyire lehetőség adódott, folytatta papi szolgálatát. 1983-ban szentelték püspökké.

Mindhárom kárpátaljai főpásztort az említett években titokban szentelték fel.

MINDEN LÉLEKZETVÉTEL

Minden lélekzetvételel megsebez, és leterít valahány szívverés. Különös, hogy a tenger halhatatlan holott minden hulláma végítélet.

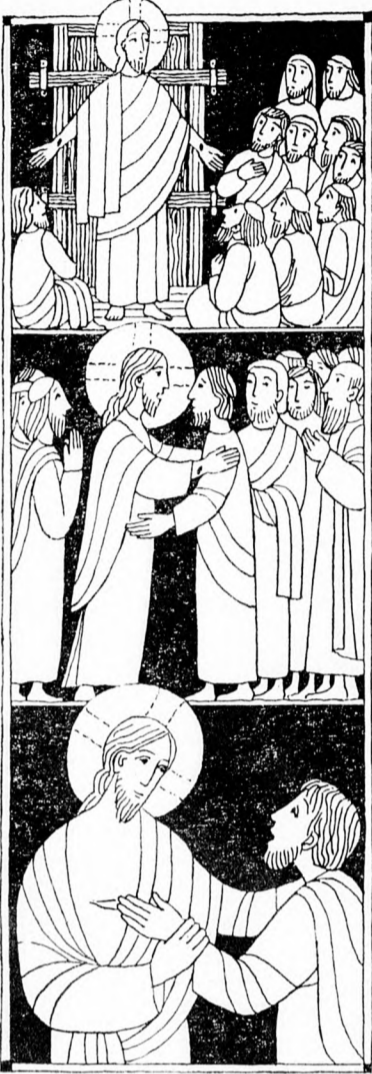
Hogyan is igazítja sorsát, az öröklétet, Isten, a teremtés mindörökké veszendő mezejében?

Mint a füvek lemondó élete, mint a halandók egy-egy szívütése, olyan lehet végülis a dicsőség, Isten nyugalmas boldogsága.

Pilinszky János (1921–1981)

GYERMEKEKNEK

Kis Testvérkéim, április 7-én, fehérvasárnap, azt mondja el Szent János (Jn 20, 19–31), hogy Jézus, halála után, többször megjelent az apostoloknak — még a bezárt ajtón keresztül is! Képzeltetek, mennyire örültek az apostolok,

mikor Jézus még evett is velük! Igazán nem kételkedhettek abban, hogy Jézus valóban él!

De volt egy apostol, aki sehogyan sem akarta elhinni ezt. Ő csak azt hiszi el, amit személyesen lát, amit megtapasztal. „Ha látom ... ha megérintem a sebeit — akkor igen!”

És íme! Legközelebb, mikor ez az apostol, Tamás is együtt volt a többiekkel, Jézus megint megjelent és egyenesen Tamás elé lépett. „Itt vagyok, Tamás, élek! Nem úgy, mint eddig — de egészen, nagyon élek és soha többé meg nem halok! Itt van a kezem — érintsd meg a sebet! Itt van a szívem alatt a seb — dugd bele az ujjadat! Ne félj, nem fog vérezni — de látod, valódi seb! Hiszed-e Tamás, hogy én vagyok, clevenen, Jézus, aki előtted állok?” Tamás pedig leborult az Úr előtt és alig tudta kinyögni: „Én Uram és Istenem!”

Ugye hallottátok már valakire azt mondani: „hitetlen Tamás”? Nos, ennek a kifejezésnek ez a Tamás apostol a „keresztapja”, mert nem akart senkinek sem hinni (még Jézusnak sem), csak annak, amit maga megtapasztalt.

Ugye, ti nem akartok „hitetlen Tamás” lenni? Az Úr Jézus azt mondta Tamásnak: „Boldogok, akik nem láttak és mégis hisznek!”

Mi boldogok akarunk lenni, igaz? És ezért hiszünk abban, amit Urunk Jézus üzen nekünk az evangéliumokban, a vasárnapi szentbeszédeken keresztül, a hitoktató vagy atya szavaival.

Hiszünk — és boldogok vagyunk ...

De valamikor odafenn az Úr Jézust személyesen meglátva, még boldogabban leszünk ...

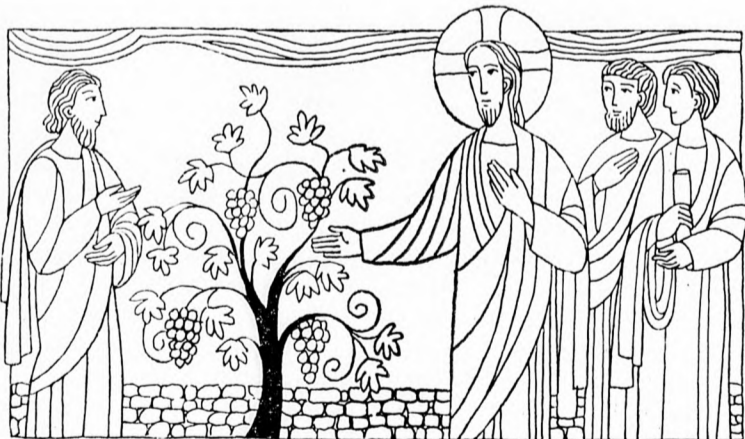
FIATALOKNAK

Húsvét ötödik vasárnapját üljük április 28-án. Az evangélium Jézus utolsó vacsorai búcsúbeszédének egy részét idézi (Jn 15,1–8) a szőlőtőről és a szőlővesszőről.

Nagyon szeretem ezt a részt. Magam előtt látom naagypám házának tornácoszlopa tövében a hatalmas szőlőtövet, és belőle a tornácoszlopra felkapaszkodó szőlővesszőket, melyeket összefűrtök tömege húzott le. Nagypa minden évben végignézte a szőlőt, megtisztította a vesszőket, a halottnak látszókat kivágta. Összefűrtök pedig mindannyian örülrünk a bő termésnek.

„Én vagyok a szőlőtő — Atyám a szőlőműves — minden szőlővesszőt, amely nem hoz gyümölcsöt, lemetsz rólam ... Amint a szőlővessző nem teremhet maga, csak ha a szőlőtőn marad, úgy te sem ... Aki nem marad bennem, azt kivetik ... tüzre vetik ... Az által dicsőül meg Atyám, ha bő termést hoztok ... Maradjatok meg szeretetemben ...”

Most nem én akarok szólni hozzád, testvérem. Azt szeretném, ha Jézus beszélne hozzád! Vedd elő a Szentírást, keresd meg ezt az evangéliumi részletet. Ha segít, tedd magad elé egy szőlő-

tő képét, vagy rajzolj egyet magadnak és ülj eléje, Jézus mellé és hallgasd, mit mond neked az Úr. ... Neked, személyesen. Hallgasd Őt ... minden félmondata egy-egy komoly megfontolás, lelkiismeretvizsgálat alapja lehet — és kezdete az Úrral való kapcsolatodnak.

„Amint engem szeret az Atya, úgy szeretlek én is téged”, Testvérkéim! Szeresd Őt te is nagyon — és maradj meg szeretetében!

Julika néni (Bécsből)

„Nem vagyok tökéletes”

AZ ALÁZAT LÉLEKTANA

Robert J. Furey, fiatal amerikai pszichológus „So I'm not Perfect” (Nem vagyok tökéletes), — alcíme szerint „A psychology of humility” (Az alázat lélektana) című könyvéből.

MIÉRT KÍVÁNATOS AZ ALÁZAT?

Mivel közvetlenül befolyásolja egész életünket. Hiánya megszámlálhatatlan káros hatással jár: hátráltatja a személyiség kibontakozását, torzulásokhoz vezet, érzelmi-fizikai betegségeket vált ki.

Az ember könnyen elfogadja adottságait, nehezebben korlátait, változathatatlanságait, természeti és külső adottságait. Ezzel szemben „az abszolút alázat abban áll, hogy tökéletesen szabad vagyok önmagamtól, korlátaim rám nehezedő terhétől. A tökéletes alázat teljes készséget jelent arra, hogy mindig és mindenütt megtaláljam és megtegyem Isten akaratát”. Aki nem képes elfogadni saját korlátait, gyöngeségét, hibáit, annál súlyos identitás-zavarok lépnek fel. Vagy túlértékeli önmagát, vagy kisebbségi érzésben szenved, mindenképpen becsapja, áltatja önmagát. Lord Tennyson a legkiválóbb erénynek, „minden erény anyjának” nevezte az alázatot. Konfuciusz szerint az alázat „az összes többi erény szilárd alapja”. T. S. Eliot szerint: „Az egyetlen bölcsesség, aminek elnyerését remélhetjük, az alázat bölcsessége; az alázat végtelen”. Soha nem leszünk tökéletesek, ezért ennek kell lennie életünk egyik fő vezérelvének.

Az alázat révén ismerjük meg önmagunkat annak, akik vagyunk, továbbá létünknek azokat az összetevőit, amelyek halálunkig növekedhetnek: az emberi fejlődőképesség ebből a szempontból szinte határtalan. Azonban ezekkel a határtalan távlatokkal csak igen kevesen néznek szembe. Önmagunk elfogadása korlátaink elfogadását jelenti. Aki nem fogadja el ezeket, nem fogadja el azt, aki valójában.

Az alázat nem jelenti szükségképpen, hogy valaki elfogadja alacsony társadalmi helyzetét. Egy férfi uralta társadalomban pl. a nő szabadon választhat: vagy úgy él, amint azt a jelzett társadalom előírja neki, vagy próbálja megváltoztatni a nő társadalmi státusát. Egyik cselekvési mód sem írható le az alázat fogalmával. Az alázat olyan erény, amely áthatja egész lényünket: állandóan arra emlékeztet, hogy nem vagyunk sem tökéletesek, sem teljesen elégségesek önmagunk számára. Az alázat erény, mivel: 1. segíti önmagunk elfogadását és növekedésünket; 2. tökéletlenségeink elfogadása következtében megkönnyíti másokkal való kapcsolatainkat; 3. meg kell küzdenie érte, akárcsak a bölcsesség, a bátorság, a remény, a szeretet, a türelem erényéért.

Mint minden más erény, az alázat sem a birtoklás, hanem a let síkján helyezkedik el (to have or to be). Sok ember a javak halmozásában akarja megtalálni önbecsülését. Egy új ruha, kocsis, video, komputer lesz életében a jelentős elem. Megvásárol mindent, amihez csak hozzájárul. Egy darabig így megy ez — majd rendszerint tragikus véget ér.

A helyes önismeret, önmagunk korlátainak elfogadása adja meg azt a belső biztonságot, önbecsülést, amellyel használjuk esetleg a fentebb említett eszközöket, de szinte csak „játékszerként” t a n t u m - q u a n t u m. Amennyire szolgálunk minket, s nem mi leszünk rab-szolgái.

Az alázat megvéd a hazug felsőbbesgudattól: „több vagyok, jobb vagyok, tehetségesebb, mint mások”. Az alázattal bizonyos büszkeség is együtt jár, enél-

külül az alázat túlságosan passzív maradna. Alázat és nemes büszkeség együtt alkotja az egészséges növekedés alapját. Voltaképp ez a helyes önértékelést, önbecsülést és az önmagunkra vonatkozó teljes igazság elfogadását jelenti.

Az alázatról szóló vitában két tételt mindenki elfogad: 1. az ember a halál felé halad, s közben viseli idősebbé válásának fizikai, pszichológiai és érzelmi következményeit; 2. az embernek szüksége van másokra, nem csupán azért, hogy fennmaradjon (gyermek-születők), hanem hogy biztos és helyes azonoságtudatra tegyen szert.

(Puskely Mária fordítása)

SZEGEDI KÖRKÉP AZ EGYHÁZ ÉBREDÉSÉRŐL

(Folytatás a 3. oldalról)

brossúrákat kiadni. A továbbiakban Dr. Zombori István titkár úrra vár nagy feladat. Szeretnénk segítségével erősíteni a helyi egyháztörténeti kutatásokat, ezenkívül egy bibliafordító illetve kommentáríró közösséget létesíteni. Ez talán közelebb az én szűkebb értelemben vett tudományos igényeimmel is. Találtam egy fordítást menedzselő tanárt az angol tanszéken. Egyféle műhelymunka ideálja lebeg szemünk előtt, amelynek segítségével sok külföldön megjelent értékes munkát lehetne megismertetni a hazai katolikus értelmiséggel. Ezzel is igyekszünk áthidalni a magyar katolikus egyház egyik legnagyobb korlátját, a nyelvtudás hiányát. Talán sikerül ezt a terhet csökkenteni.

Kedves tanár úr, ha az ember Szegeden jár, akkor a város gazdag katolikus múltjából ilyen nevek jutnak eszébe, mint például a diákotthonokat építő, intézményeket alapító Glattfelder Gyula püspök; Kerkai Jenő jezsuita atya, aki innen indította útjára a KALOT mozgalmat; a város a szülőbázisa a legszögedibb-szögedinek, Bálint Sándornak, a szakrális néprajz nemzetközi tekintélyű tudósának. A sort bővíteni lehetne. Vajon a város mai közönsége számontartja-e nagynevű fiait és az általuk képviselt gondolatokat?

Azt kell mondanom, hogy Glattfelder nevét, bár püspöki címe emlékeztet rá, eléggé elfelejtették. Bálint Sándor neve viszont nagyonis él a szegedi köztudatban. Nemcsak azért, mert mellszobra ott áll az alsóvárosi templom előtt, de ő ma is hat a közvéleményben. Úgy tartják számon, mint vallásos tudóst. Hála Istennek a Sík Sándor jubileum jótekonnyan elevenítette föl a piarista pedagógus és költő munkássága iránti érdeklődést, aki valaha a szegedi egyetem tanára volt. Híres Esztétikáját a minap adták ki. Dugonics András most kezdik felfedezni, úgyis mint a Szegedi szótár szerzőjét. Kerkai atya mellszobrát a szeminárium folyosóján találjuk, az ő nevét vette fel a Szegeden alakult KALOT szervezet, amely első sorban az idősebbek körében fejti ki tevékenységét. De Kerkai neve és termékeny áldozata ismertté vált újból a sajtón keresztül is.

Köszönöm ezt a szegedi körképet a szabadságát visszanyert egyházi élet ébredéséről.

Kovács K. Zoltán

A szóért folytatott küzdelem

A NYELVI STÍLUSBAN MEGJELENŐ EGHÁZKÉPEK

Nemrégiben német, osztrák és svájci katolikus újságírók találkozásán Reinhold Stecher, a nagy tekintélynek örvendő innsbrucki megyéspüspök „A szóért folytatott küzdelem” címmel tartott megragadó, bátor hangvételű, érdekes előadást. Ez a – rendezőtől kapott – téma ugyanis rendkívül megnyerte a püspök tetszését, mert saját tapasztalatából tudja, hogy a mondanivaló megfogalmazásáért folytatott küzdelem eredményétől függ az: lesz-e szavainknak fogantatja, vagy pedig csak „az ürességbe beszélünk”. A beszédet a félhivatalos egyházi lap, a Magyar Kurír közlése alapján ismertetjük.

„A hangból lesz a zene”. A kifejezési mód olyan apró jeleiből – melyek a beszélő alapbeállítottságából, adottságaiából, empátiaképességéből, stílusából, szóhasználatából és dikciójából erednek, – igen fontos következmények adódnak a mondanivaló befogadásának eredményére nézve. A nyelvezet mindig bizonyos egyházképpel árulkodik.

Az első ilyen jellegzetes egyházkép az „erődítmény-egyház”, melyet a szekularizált világ fenyeget, s ezért a tekintély bástyáit, a fegyelem kazamatáit és az ortodoxia őrtornyait állandóan erősíteni kell. Az „erődítmény-egyház” hátterében mindig a „gonosz világ”-tól való eltűzött félelem áll. A nyelvezet erősen hagyomány- és tekintélylisztelő, kerül a szokatlan megfogalmazásokat, objektíven helyes megfogalmazásaiból és idézeteiből halálos unalom árad. A kifejezési lehetőségek egy aknamezők között vezető útra emlékeztetnek. Ez a hang nem nyitja fel a kapukat a kívülállók számára, és egy mind szűkebbé váló belső társaság belügye marad.

Egy másik jellegzetes modell a „beilleszkedő Egyház”. A korábbi erődítményből olyan sugárutakat és széles utakat építenek, melyekből az összes botránykövet eltávolították. Határtalan

a „nyitottság”. A belépést erkölcsi „árleszállítási” ajánlatokkal könnyítik. A hitre való próféta felszólításból „besétálási dallam” válik. A beilleszkedő Egyház ingyen lélekszervízt kínál, a bűnbánati gyakorlat mosógépében csak lágyóblítási és kímélő fokozat van. Krisztus misztériumából „csevegünk már kötetlenül Jézussal” lesz. A beilleszkedő Egyház végső fokon visszhangtalan lesz az ezer kínálat kórusában.

A harmadik jellegzetes egyházmodell a „militáns Egyház”. A szekularizált világot a „reconquista” tárgyának tekinti, melyet az erőből végzett kirohanásokkal kell visszahódítani. Be kell hatolni az információs, befolyásolási és döntési struktúrákba, vagy ilyeneket kell létrehozni, hogy a kereszténység zászlaja ott lobogjon. Eliteket hoznak létre, akiknek nyelvezete ideológikus, tévedhetetlen és magabiztos. A keresztések „Dieu le vent!” („Isten ezt akarja!”) jelszavát juttatják eszünkbe. Önkritika zárt, dialógusról alig lehet szó. A falanxból egyetlen pajzsnak sem szabad kihullan. A kovászból sósav lesz, az örömhírre senki sem gondol. A nyilatkozatok, az elítélések, követelések és egyéb mindenféle papírok a fontosak, a Naphimnuszra többé senki sem gondol.

E modellek egyike sem az igazi. 2000 év zsinati anyagát tanulmányozva a II. Vatikánum teljesen új hangot mutat. Ellentétben a korábbiakkal, nincs szó hittételekről, definíciókról, anatómákról, s egy olyan beszéddel találkozunk, mely magyarul, elmélyít, gondosan megindokol, körültekintően magyaráz, s mely arra törekszik, hogy a hallgató vagy olvasó a mondanivalókat tág perspektívával értse meg. A Zsinat nyelvezete igen szemléletes és pozitívan építő. Kerüli a fenyegetést és elítélést. A Zsinat nyelvezete egyházképének megfelelő. A zsinati egyházkép szerinti nyelvezet tisztességes, nincsenek hatalmi és hátsó gondolatai, bevallja, amit be kell vallani, az emberek iránt szeretettel van.

Tudomásul kell vennünk, hogy manapság az emberek nagy része sem klasszikus értelemben vett „hívó”, sem pedig ateista, hanem – a legkülönbözőbb információk záporában – egy szellemi senkiföldjén él még akkor is, ha esetleg meg van keresztelve. Hozzájuk nem beszélhetünk olyan egyházi nyelven, mely sok mindent magától értetődően igaznak tart, jóllehet ők nem így gondolják. Az ő érdeklődésüket az ő gondolatkörükbe beilleszkedve kell fölkelteni. Az ő számukra alkalmas nyelvezet példája a Szentírásból vehető, amikor a Megváltó a csalódott, rezignált emmauszi tanítványoknak az örömhírről beszél, s végül kéri, hogy „Uram maradj még velünk...!” Az ilyen embereket nem lehet egy többkötetes katekizmus átadásával megnyerni. A feltámadott Krisztus joggal lehetett volna triumfalista, mégis fáradságos dialógusban nyerte meg a két tanítványt.

Manapság tehát a dialógus jellegre kell súlyt helyeznünk, még cikkekben és szentbeszédben is – melyek elvileg monológ jellegűek –, törekedni kell a mások állapotába való beleérzésre. Ez emberi kapcsolatokat tesz szükségessé. Egyházunk magasabb teológiai és hierarchikus szintjein észlelhető elszigeteltség, s ilyenkor e megnyilvánulások a fenséges Himalájáról fúvó hideg szélként hatnak. Az igazi kommunikációs nyelv nem a tudósok szobájában, irodákban vagy titkárságokon születik. Ott csak a

teológiai lisztet őrlik, melynek minősége természetesen igen fontos, mégis a liszt porlik. E lisztből kell a beszéd kenyerét sütni, s néha azt hihetnők, több a molnár, mint a pék. Pedig a sokféle ember számára különféle speciális kenyerek szükségesek. A dialogizáláshoz benne kell állnunk a korban, ezt komolyan kell vennünk és megfelelő antropológiai és szociális ismeretekkel kell rendelkezünk.

A szavak jó kenyérébe végül fűszere is kell. A vallásos szövegek tömegéről néha az a benyomásunk, hogy vallási diétás kétszersülttel van dolgunk. De a pátosz cukrozott máza is kibírhatatlan. Szükség van azonban szavainknak szívélyességre, az érzelmhez való bátorságra és – tudományos és racionális körünkben is – a kép bátorságára. Képek nélkül nyelvünk a vigasztaló misztériumtól távolodnék el, pedig e misztika iránti igény itt-ott groteszk formákat ölt. A beszéd lelkiségének további ellenőrző próbája: van-e abban humor. Vannak cikkek, melyek a zsémbes vádaskodásban merülnek ki. Ezért a szeretetteljes közlésre kell törekedni. Ezzel távolról sem állítom, hogy a keresztény hit hirdetés, eszmecsere nyelve csak símogatóból és hűsítő kenőcsökből álljon. Itt-ott az isteni szó kétélű kardját is szabad és kell megvillogtatni, de csak akkor, ha valóban a végső és alapvető igazságokról van szó. Ezért a katolikus újságíró hitünk lényegéről szolid tudással kell, hogy rendelkezék, ellenkező esetben úgy jár mint Don Quijote, aki lándzsáját a szélmalomkerékbe akasztotta. Nem szabad olyan dolgokról írni, amihez nem értünk. A régi rómaiak Minerva madarát, a baglyot tartották a bölcsesség megtestesítőjének. Mi nem a bagolyra, hanem a Galamb szárnycsapására figyelünk, melyről megíratott: „Az Úr Leleke betölti a földet” – fejezte be a püspök referátumát, példát adva elveinek nagyszerű gyakorlati megvalósítására is.

MAGYAR KATOLIKUS ÚJSÁGÍRÓK SZÖVETSÉGE ALAKULT

A budapesti Központi Szemináriumban február 15-én tartotta alakuló közgyűlését a Magyar Katolikus Újságírók Szövetsége. A szövetség célja, hogy a tömegtájékoztatásban, az irodalomban és a közszereplés során a keresztény világnézet, hit és erkölcs alapján, az igazságnak megfelelően történjék a tájékoztatás hazánk életéről és a világ dolgairól. Az alakuló közgyűlés a szövetség elnökévé választotta dr. Giczey Györgyöt, az Új Ember belső munkatársát, alelnökké Boór Jánost, a „Mérleg” főszerkesztőjét és Kipke Tamást, az Új Ember főszerkesztőhelyettesét, főtítkárrá pedig Lőcsei Gabriellát, a Magyar Nemzet munkatársát. Ezen kívül megválasztották az elnökséget, az ellenőrző- és etikai bizottság tagjait.

P. SZABÓ FERENC SJ 60 ÉVES JUBILEUMA

P. Szabó Ferenc juzuíta atya, a Vatikáni Rádió magyar osztályának vezetője, február 4-én töltötte be 60. életévét. Zala megyében, Kálócán született, 1955-ben lépett be az akkor még betiltott Jézus Társaságba, miután előzőleg Budapesten francia-magyar szakon egyetemi tanulmányokat folytatott. 1956-ban került Nyugatra és 1962-ben Brüsszelben szentelték pappá. 1966-ban szerezte meg a teológiai doktorátust és röviddel később, 1967. január elsején kezdte meg működését a Vatikáni Rádiónál. P. Szabó sokoldalú teológiai és irodalmi munkássága közismert, mintegy 20 könyve jelent meg. A közel jövőben a „Szolgálat” című, Ausztriában kiadott lelki-ségi folyóirat utódaként „Távlatok” címmel Magyarországon megjelenő lapnak ő lesz a főszerkesztője. (F. M.)

Száz év szociális enciklikái

Mint ismeretes, II. János Pál pápa az „egyház szociális tanítása évének” nyilvánította az idei évet azzal a céllal, hogy a keresztények a „*Rerum novarum*” enciklika megjelenésének 100. évfordulóján és az ún. „szocialista rendszerek” összeomlása után ismerjék meg ezt a tanítást, hogy alkalmazni, érvényesíteni tudják a társadalmi-gazdasági életben. A Szentatyá *XIII. Leó pápa 1891-ben kiadott körlevelét világméretű, nagy eseménynek nevezte*, megállapítva, hogy a modern idők első szociális enciklikája az idők múltával prófétainak bizonyult. Ez volt az első alkalom, hogy a katolikus egyház feje tekintélyes módon kelt a munkások védelmére.

XI. Pius pápa 40 évvel később, 1931-ben, a „*Quadragesimo anno*” kezdetű enciklikájával az első szociális enciklikát fejlesztette tovább a társadalmi változások fényénél. A szociális kérdést a tőke és a munka kapcsolatában vizsgálta.

XII. Pius pápa — jóllehet a *Rerum novarum* 60. évfordulójára terveztette szociális enciklika kiadását, végül is elállt a szándékától, csak „üzenet” formájában emlékezett meg az évfordulóról. Egyébként a szociális kérdésekben tett megnyilatkozásai mintegy négyezer oldalt tesznek ki.

XXIII. János pápa 1961-ben adta ki „*Mater et Magistra*” kezdetű enciklikáját a 70. évfordulón. Az „idők jeleit” elemezte, különösen is a fejlődő országok munkásainak helyzetére tért ki, felvázolva a világ országainak gazdasági együttműködését, amelynek az emberi méltóság felé kell irányulnia. Két évvel később jelent meg „*Pacem in terris*” kezdetű enciklikája, mintegy lelki végrendelete, amellyel Kelet-Európában az elmúlt években oly sokszor és sokféle propagandisztikus módon visszaéltek, miközben igaz tanítását elhallgatták. A nagy pápa meghatározta a tévedés és a tévedő közötti különbséget és megállapította, hogy az igazság, az igazságosság, a szeretet és a szabadság alkotják a béke négy tartóoszlopát.

VI. Pál pápa 1967-ben kiadott „*Populorum progressio*” enciklikája tartalmazza a híressé vált meghatározást, hogy a „fejlődés a béke új neve”. Négy évvel később, a *Rerum novarum* 80. évfordulójára „*Octogesima adveniens*” kezdetű dokumentumában azt hirdette, hogy az azonos hit különböző elkötelezettségekre vezethet, megnyitva ezáltal mindenki számára az ember nevéhez méltó együttélés útját.

II. János Pál pápa 12 éve alatt eddig 7 enciklikát adott ki, közülük kettő foglalkozott társadalmi kérdésekkel, az 1981-ben megjelent „*Laborem exercens*” és az 1988-as „*Sollicitudo rei socialis*”. Előbbi az ember és a munka viszonyát a bibliai tanítás fényében elemezte, nagy teret szentelve a munkások jogainak, a megfelelő bérezéstől kezdve egészen a szakszervezetek kérdéséig. A „*Sollicitudo rei socialis*”-ban az ember, környezete és a technológia közötti kapcsolatra világított rá, szem előtt tartva Észak és Dél viszonyát, leleplezve a gazdag és szegény országok közötti együttműködés hiányát. (M. K.)

FOHÁSZ

pitymall mielőtt pirkad
gondolhassak valami szépet
mielőtt lemegy a nap
tehessek valami jót

Pusztai Sándor (1911–1983)

KÖNYVESPOLC

„A MAGYAR KATOLIKUSOK SZENVEDÉSEI, 1944–1989”. Alcím: Havasy Gyula dokumentumgyűjteménye.

A közel 450 oldalas könyv valóban nem akar más lenni és ez a különös értéke. Ezt húzza alá Adriányi Gábor bonni egyháztörténész professzor bevezetőben közölt levele. Adriányi, akit a szerző a kötet lektorálására kért fel, azt javasolta, a dokumentumgyűjtemény jelenjék meg úgy, ahogy van, még akkor is, ha így a kiegyensúlyozatlanság benyomását kelti.

A hitleri idők dokumentációja például csak 20 oldalra terjed, mintegy 180 oldal a „Másik zsarnokság” által kirobantott egyháztörténész egyes fázisainak bemutatása. 1977-ig viszont közel 100 oldal, azaz majdnem 20% az ún. bázisközösségek mozgalmá és ennek kapcsán Bulányi György piarista atya ellen indított, az állam által irányított, és az egyházi vezetők többé-kevésbé kikényszerített közreműködésével végrehajtott kampány dokumentálása. További 50 oldal foglalkozik az utóbbi éveknek a politikai változást előkészítő eseményeivel és az elmúlt négy és fél évtized értékelésével, végül a függelékben közel 100 oldalon áttekintést kapunk az egyháztörténelemről a többi kommunista országban. A kötetet a börtönviselet papok és szerzetesek névlistája zárja.

Az említett kiegyensúlyozatlanság mindazonáltal nem válik a dokumentumgyűjtemény kárára. Havasy Gyula plébános ugyanis maga is szenvedő alanya volt a „Bokor” közösségek, illetve Bulányi atya ellen indított akciónak. Értethető tehát, hogy az erre vonatkozó adatok és dokumentumok gyűjtésére különös gondot fordított. Mindent összevéve, a kötet elsőrangú forrásmunka lehet az egyháztörténész számára, aki nélkül, hogy tudományos tárgyilagossággal megírja a magyar katolikus egyház elmúlt 45 évének fájdalmas és egyben hősi történetét. De — tegyük hozzá — izgalmas és megdöbbentő olvasmány annak is, aki átfogó képet akar nyerni a szenvedésekről, amelyben egyháziaknak és világiaknak e közel fél évszázad alatt részük volt.

Frank Miklós

A könyv megrendelhető: Mohos László, H-1158 Budapest, Thököly út 74.

SZÁNTÓ KONRÁD: AZ EGYHÁZÜGYI HIVATAL TITKAI. Mécses kiadó, 1990.

A közelmúlt tragikus egyháztörténelmének egy szomorú fejezetét idézi a neves ferences egyháztörténész kis könyve. A szerző ezzel akarta kiegészíteni, ami a háromkötete egyháztörténelmi II. kötetéből kimaradt, mert annak megjelenésekor a magyar katolikus egyház életének ez a területe még tabu volt. Tanulmányában a szerző — saját bevallása szerint — nem törekedett teljességre. Nem is tehetette, mert aránylag kevés eredeti dokumentum állt rendelkezésére. Ennek ellenére az olvasó aránylag elég jó eligazítást kap ennek az „egyházbenítő” állami szervnek a történetéről, szervezetéről, módszereiről, tevékenységéről. Bár a kis kötet, nyilván a téma aktualitása miatt, magán hordja a sietős munka jeleit, hálások lehetünk Szántó Konrának ezért az összefoglaló leírásért, abban a reményben, hogy idővel egy teljesebb és jobban dokumentált tanulmány megírása válik lehetővé.

figyelő

KÉRDÉS

Hol járunk már az éden fáitól!
Világunk büszke madarának
csőrében porladunk.

Hullám befagy,
lúktetés, csobogás eláll,
meghasadnak az evidenciák.

Akárhonnán,
érkezhet mondát
akárhonnán?

Pilinszky János (1921–1981)

Cserkészélet

EMLEKEZTETŐ TELEKI PÁLRA

50 évvel ezelőtt, 1941. április 3-án reggel 9 óra 15 perckor nemcsak a magyar, hanem az egész európai közvéleményt villámütésként érte a Magyar Távirati Iroda szűkszáva, ám döbbenetes hatású jelentése, amely szerint: „Széki gróf Teleki Pál m. kir. miniszterelnök ma éjjel tragikus hirtelenséggel elhunyt”. A hírt a rádiók röpitették világgá s néhány órával később azt is hozzátették, hogy a magyar miniszterelnök öngyilkos lett. Tegyük hozzá még, a német páncélosok ekkor már magyar földön dübörögtek Jugoszlávia felé. Emlékezve Teleki Pálra, idézzük a cserkész „Kosztér atya” annak idején írt cikkének néhány szép mondatát, amelyet minden cserkész, bárhol a világban, magáénak érezhet.

„Teleki Pál emléke előtt életünk végéig mindig is tisztelegve fogunk megállni. Halálának tragikus volta komor színekkel még jobban aláfesti nagyságát. Ő, a magyar történelem mutat nekünk megdöbbentő, nagy elmúlásokat! Mi láttuk meghalni Dugovics Titust, Zrínyit, Fráter Györgyöt, Széchenyit. Mi tudjuk, hogy

Teleki nem az utolsó tragikus halottja a sok vihart állt nemzet történelmének! Mi tudjuk, hogy a Széchenyiek, Teleki Pálok nem dobják el ép elmével az életet. Aki egész életén mindig a hazáját szolgálta, halálával is nagy szolgálatot tesz: áldozatos, utolsó szolgálatot. Életében igyekezett mindenét a hazájának adni, halálában igazán odaadta mindent.”

TELEKI PÁL GONDOLATAIBÓL

Nehéz ma igaz úton járni, de lehet.

Hit nélkül nem fogunk kivézető utat találni abból a nagy káoszából, amely ma a világon uralkodik.

Anyagi veszedelmek helyett lelkiek azok a veszedelmek, amelyek Európát szaggatják s ennek következtében minden nemzet vigyázzon saját lelkére, hogy erős és tiszta maradjon.

Nincsenek kis nemzetek, csak kishitűek, nincsenek kis emberek, csak kicsinyhitűek.

A magyar ember szereti az erős kezét, de az magyar kéz legyen.

Hírek - események

Mindszenty bíboros hercegprímás hamvainak hazahozatalán és az esztergomi gyászszertartáson Opilio Rossi bíboros, volt bécsi nuncius lesz jelen II. János Pál pápa képviselőjében. Rossi bíboros személyesen is jól ismerte Mindszenty hercegprímást, aki éppen Rossi nunciusti ténykedési időszakában lakott a bécsi Pázmáneumban.

*

Erdélyben február 25-től kezdve minden hétfőn délután 4 órakor megszólalnak a harangok, tiltakozásul a bukaresti TV magyar adásainak felére csökkentése ellen. E tiltakozáshoz valamennyi romániai keresztény egyház csatlakozott.

*

Bécsben február 14-én és 15-én folyt le egy, az osztrák katolikus világiak által szervezett és rendezett találkozó a magyar katolikus egyházzal. Magyar részről többek között Várszegi Asztrik esztergomi segédpüspök, a püspöki konferencia titkára, P. Lukács László, a püspöki kar sajtóosztályának vezetője és az Országos Lelkipásztori Intézet egyik vezetője, Tomka Miklós vallás-szociológus vett részt.

*

Hamvazószerdán II. János Pál pápa részt vett az Aventinus-dombon megtartott nagyböjti stációs körmeneten, amely a bencések Sant'Anselmo kolostorából indul és a domonkosok Santa Sabina templomába vonul.

*

A Magyar Katolikus Püspöki Kar nemrégiben körlevelet adott ki a katolikus iskolákról, amelyben megváltozott helyzet következményeiről szólva a főpásztorok rámutatnak, hogy egyre nagyobb az igény a szülők körében a katolikus iskolák iránt. „Egyre több helyen láthatunk kezdeményezéseket — olvasható a körlevélben — amelyek arra irányulnak, hogy elkötelezett keresztény tanárok közösségeket alakítsanak, amelyekben felkészülhetnek a katolikus iskolákban való tevékenységre”. A nehéz gazdasági helyzet ellenére kéri a híveket, támogassák továbbra is a katolikus iskolákat, mert azok fenntartásához az állami hozzájárulás nem elegendő, ezért közös összefogásra van szükség, különösképpen új katolikus iskolák megindításához.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Budapesti Orvosi és Szociális Szeretetszolgálatát. Ugyanakkor (február 9-én) este a zugligeti templomban került sor Csilla von Boeselager felvételére a Máltai Lovagrend hölgytagjai közű. A szentmisét Kozma Imre plébános mutatta be, az avatási szertartást dr. Kállay Kristóf, a Magyar Máltai Lovagok Szövetségének elnöke végezte.

*

Szabadkán (Subotica) az Avilai Szent Teréz székesegyház sekrestyebejárata előtt február 22-én, pénteken, bomba robbant, mely a templom kapuját és üvegablakait megrongálta. Tekintettel arra, hogy a székesegyház falára magyar-ellenes szílamokat (pl. „Halál a magyarokra!”) írtak, a rendőrség szélsőséges szerb nacionalista körökre gyanakszik.

*

A Jó Pásztor nővérek római központi házában Kada Lajos érsek, a szentségi és istentiszteleti kongregáció titkára szentmise keretében búcsúztatta azt a négy nővért, akiket az általános főnöknő a működését újra megkezdő magyar rendtartomány segítségére küldött. A nővérek (egy-egy puertoricói, francia, portugál és holland), mielőtt Magyarországra indultak, Bécsben három hónapos magyar nyelvtanfolyamon vettek részt. A Jó Pásztor nővérek nehéz szociális körülmények közül kikerülő lányok nevelését tartják rendi feladatuknak.

*

II. János Pál pápa február elsején kihallgatáson fogadta Ion Iliescu-t, Románia elnökét.

*

Az egyetlen magyar alapítású középkori szerzetesrend, a „Pálosok”, októberre tervezi II. Nemzetközi Rendtörténeti Szimpóziumát. A szervező bizottság felkéri mindazokat, akik pálos témákkal foglalkoznak, hogy a Budapesten tartandó tudományos találkozón számoljanak be röviden kutatásukról. További információk: P. Árva Vince, H-1114 Budapest, Szent Gellért rakpart 1. Pálos kolostor.

*

A magyar jezsuiták közül jelenleg külföldön 82, Magyarországon 81 rendtag él és dolgozik. Utóbbiakból tízen a közelmúltban tértek haza. Még tíz rendtag hazatérése várható. A novíciusok száma Hódmezővásárhelyen 15.

Hatalomváltás vagy megújulás?

Tavaly szeptemberben igazi szenzációként robbant a köztudatba a hír, hogy a Magyar Püspöki Kar elnökévé az egri érseket, Seregély Istvánt választották. Azideig ugyanis a Püspöki Kar élén mindig az esztergomi érsek állott, aki egyúttal az ország primása is. Így aztán sokféle találgatás, vélekedés került forgalomba: egyesek „hatalomváltást” szimatoltak, mások csupán „hatalommegosztást” emlegettek. A Magyar Nemzet egyik munkatársa a legilletékesebbhez, Seregély érsekhez fordult és a lap karácsonyi számában kimerítő interjút készített vele. Az érsek félre nem érthető módon világította meg elnökké választásának körülményeit és indokait.

„Hazánkban ilyenre egyszerűen nem lehetett eddig példa — mondotta az érsek. — Mindez ideig ugyanis a püspöki kar elnöke szükségképpen az ország első püspöke, az esztergomi érsek volt, mert a püspökkari konferenciáknak nem volt jogi jelentősége. Az csupán egy tanácskozó testület volt. A II. Vatikáni Zsinat azonban az egyes területeken működő püspökök alkotta konferenciát jogi szereppel látta el és 1984-ben megjelent kódex statútum összeállítását írta elő a püspöki karok számára. Ezen kódex tartalmazza azt az utasítást, hogy a püspöki konferenciák meghatározott időre elnököt válasszanak... A nyár folyamán érkezett meg a Szentészék jóváhagyása, és az első tennivaló volt, hogy szeptember 3-án a testület elnököt választott, történetesen az én személyemben. Ezzel a konferencia koordináló feladatait bízták rám; az elnöknek ugyanis nincs más szerepe, mint a konferencia munkájának összehangolása. Hatalmat nem jelent, főnök nem vagyok, csupán a határozatok végrehajtását próbálom irányítani és kézben tartani. Ily módon hatalommegosztásról sincs szó. Legfeljebb szerepmegosztásról beszélhetünk. De a bíboros, az esztergomi érsek továbbra is az ország első püspöke. Az egyház terminológiájában a „hatalomváltás” kifejezés ismeretlen. Az egyházat Jézus Krisztushoz való hűség teszi egyházzá és ő nem adott jogot arra, hogy az emberek fölött uralkodjunk, hanem csak arra, hogy az embereket szolgáljuk. Nem lenne nyugodt a lelkiismeretem, ha magam is nem erre törekednék. A magyar keresztény megújulásra természetesen szükség van, de ez hitbéli és erkölcsi megújulást jelent.

Az elmúlt negyven esztendő sok hívő ember hitét ingatta meg, azt pedig a nem keresztények is tudják, erkölcsileg nagyon mélyre sülleltünk: alig van becsülete a tisztességes munkának; a hűséges családok áldozatvállalásáról szinte nevéseges beszélni; az önzés pedig nem kisebb, mint a nyugati fogyasztó társadalomban” — mondotta többek közt Seregély István egri érsek, a Magyar Püspöki Kar elnöke.

NEM KELL KOMOLYAN VENNI...

Jan Pierre Camust — később Belley-i püspök — vidéki plébános korában audienciára hívta püspöke, aki köztudott módon sokat adott a külsőre. Camus plébánost megjelenésekor megvetően mustrálta.

— Fogadok — mondta — hogy a katekizmus alapjait sem ismered. Hány főbűn van?

— Nyolc, excellenciás uram.

— Látod, milyen igazam van? És melyik számár szentelt fel pappá?

— Ön, excellenciás uram! Ami a főbűnököt illeti, a hét mellett a nyolcadik, a szegény vidéki plébánosok megvetése.

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Bécs: Halálozás: 1991. február 26-án elhunyt P. Szöllár Lajos, a menekülteknek 30 évig volt lelkipásztora. Az utóbbi években súlyos beteg volt már, mégis élénk érdeklődést tanúsított hányatott sorsú magyarjaink iránt. Működési ideje alatt mintegy 55 ezer menekülttel foglalkozott személyesen és több mint 3 ezernek igazgatta boldogulását és letelepedését más országokban. Utolsó útjára 32 pap és szép számú magyar közösség kísérté március 8-án a Zentral-Friedhofban. Adjon neki Urunk boldog örök életet!

Linz: Halálozás: Gyecsek Rozália honfitársnőnk (Alleitenweg 13) 55 éves korában az örök hazába költözött. Az örök világhosság fényeskedjék neki.

BELGIUM

Keresztelők: Szendrei Laura, Sz. József és Vanhauen Annai leánya; — Lecocq Alexis, L. Didier és Szendrei Marie Thérèse fia, Horion Hozemont-ban; — Zabara Christoph László, Z. Epifanio és Nagy Ilona fia, Trooz-ban; — Bőröcz József, B. József és Birnie Muriel fia, Maasmechelen-ban; — Montgaer Aurelia, M. Sergio és Names Mária leánya, Grace Hollogne-ban; — Kis Kevin, K. Lajos és Veerts Astrid fia, Bressoux-ban; — Hofmann Melody, H. Richard és Rogovnik Gizella leánya, Maasmechelen-ban; — Deckers Laura, D. Ghislain és Tipold Mária leánya, Hechtel-ben. Növekedjenek erőben, egészségben és Isten kegyelmében!

Elhunytak: Gabriella nővér, Letenyei Mária, élt 81 évet, Tilff-ben; — dr. Bokor Károlyné sz. Burkert Anna, élt 62 évet, Brüsszelben; — Molnár Béla, 52 éves korában (Tóth Erzsébet férje) Jemappes-ban; — Szilvássy Sándor, élt 80 évet (Zatrok Erzsébet férje), Verviers-ben; — Heuse Benjamin, élt 18 évet, Louvain la Neuve-ban (Varzsák unoka); — Nyitray Ferencné, sz. Cuypers Suzanne, élt 56 évet, Xhendremael-ban; — Lejeune Fabrice, élt 17 évet, baleset, Verviers-ben (Darkos unoka); — Pravda Zoltán, élt 20 évet, Liège-ben; — Perger János, élt 68 évet, Micheroux-ban; — Fehér István, élt 54 évet, Velain-sur-Sembre-ban. Az Úr, aki szólította őket, fogadja be őket az örök boldogságba.

NÉMETORSZÁG

Essen: Keresztelés: Püski András, P. László és Muck Márta gyermeke február 17-én a szent keresztelésben részesült.

Halottaink: Február 15-én temették Papp Józsefet Duisburgban. A megboldogult ham-

vait szülővárosában, Nagykállón helyezték örök nyugalomra. — Február 22-én a német és magyar hívek nagy részvételével temették dr. Hüblinger Józsefet, aki 1920. április 5-én született Mórton, Fehér megyében és nyugalmába vonulásáig Essen városának jogtanácsosa volt. Március 23-án volt érte a gyászmise. Hamvait szülővárosában Mórton helyezték örök nyugalomra. Nyugodjanak békében!

Köln: Halálozás: Pataki István kölni lakos, súlyos szenvedések után február 2-án, 52 éves korában elhunyt. Búcsúztatását február 12-én tartották a kölni Westfriedhof ravatalozójában. Adj Urunk örök nyugodalmat neki és az örök világhosság fényeskedjék neki!

München: A szentkeresztelésben részesültek: Simon Anita, S. Michael és Ecaterina leánya, február 10-én; — Ressler Kevin, R. Stefan és Valéria leánya, február 10-én; — Topán Dániel István, T. András és Borbála fia, február 17-én; — Fias Olivér Ernő György, F. Zoltán és Riegler Julianna leánya, február 17-én; — Szántó Róbert, Sz. József és Gabriella fia, március 2-án.

Halálozás: Kirrer Margit, február 25-én, 79 éves korában elhunyt. Temetése március 1-én volt a Waldfriedhofban; — Lovas-Reiter Irén, 94 éves korában, március 3-án meghalt. Temetése március 7-én volt a Waldfriedhofban; — Portik Erzsébet, 83 éves korában, március 12-én elhunyt. Temetése március 15-én volt a Westfriedhofban.

AACHEN. Az aacheni magyarságot nagy veszteség érte Bacsóka-Tóth Magdolna, a katolikus közösség szeretett „Magda nénije” tragikus halálával. Röviddel 75. születésnapja előtt hunyt el autóbaleset következtében. Segítőkésség, áldozatos munkáját nagyon nélkülözi majd az aacheni magyar közösség.

SVÁJC

Liesberg: Halálozás: Ljubl János, február 5-én, hosszú és türelmesen viselt betegség után, a beteges szentségének időben való felvételével megerősítve adta vissza szelid és alázatos szívét Teremtőjének. János a jurai magyar mise rendszeres látogatója volt svájci feleségével együtt. Halála a Delemont-i magyar miseközösséget is megszorítja, de a neki és nekünk ígért örök élet megvigasztal és összetart bennünket.

egység érdekében. A látogatást a tanárokkal és diákokkal való szívélyes beszélgetés zárta le. (Krónikás)

LINZI CSERKÉSZEK JUBILEUMA

A linzi „Árpád” cserkészcsapat 1991. május 12-én, vasárnap 15.00 órakor, a Szent Antal plébánia-templomban és kultúrtermében (Linz, Salzburger SFtrasse 24) ünnepi megalakításának 20. évfordulóját.

A csapatot 1971. március 20-án alapította Kiss Mihály, Balla Sándor volt magyar lelkipásztorral karöltve. — A sok ellenvéleménnyel szemben is — olyan volt az „Árpád” cserkészcsapat, megalapítása, mint a „vérszerződés”, amit őseink kötöttek. A mi vérszerződésünk a fogadalomtételünk volt, melyben mi is kimondtuk a nagy reményeket keltő szöveget: *Ismérem a cserkész törvényt és azt mindenkor meg tartom! — Nem könnyű feladat a cserkész törvények szerint élni! — Hej, de sokszor visszacsúszunk a hibáinkba! De sokszor kell újra, meg újra kezdeni! . . . De az a fontos, hogy felismerjük azokat és javítani akarjunk magunkon! Ez a cserkészmunka alapja. Nevelni önmagunkat a cserkész törvények alapján. Aki magasztos eszmékért küzd, annak útja bármilyen nehéz is legyen, de célhoz vezet! — A magyar cserkészélet célkitűzése a külföldön élő magyarság körében: „Magyar nyelvű kiképzéssel, emberebb embert, magyarabb magyart, jellemes magyar ifjúságot nevelni a mai erősen elkorcsosult, erkölcstelen világban! — Az az ifjú, vagy leány, aki komolyan elhárította magát erre az útra és magára vetette a cserkész ruhát, mindenki tiszteletét megérdemli!”*

Ezt a tanítást valósították meg Linzben az „Árpád” cserkészcsapat vezetői és ennek alapján kiváló cserkészbísztek kerütek ki a csapat tagjainak sorából. Így Msgr. Valentin Géza prelátnak, a Magyar Cserkész Szövetség Központi Nagytanácsának tagja, európai társelnök, de Lukács Károly, a csapat jelenlegi parancsnoka is innen indult el. A csapat eddigi jó munkájának köszönhető, hogy megértte megalapításának húszéves jubileumát.

Kiss Mihály

Látogatás a kölni Mindszenty Házban

Bereczky Béla azon kevés magyar katolikus papok egyike, aki hivatalos áthelyezéssel végzi lelkipásztori munkáját jelenlegi szolgálati helyén, Kölnben és környékén. Jól megalapozott összehasonlítási háttérrel érkezett Magyarországról. A mintegy 4 ezer lelket számláló katolikus Dány község lelki vezetője volt idekerülését megelőzően. Fia-tal, ambiciózus lelkipásztor, aki sem a jó megdícséréssel, sem a kevésbé dícsérendő dolgok elmarasztalásával nem fukarkodik.

1988 óta ismerkedik a nyugati katolikusok életével. Kölni megbízatásának 1989. május 5-e óta tesz eleget, mint az ottani Magyar Misszió új vezetője.

A szín-katolikus Dány egy viszonylag zárt községnek tekinthető, ezzel szemben Kölnben és környékén a magyarok a szélrózsa minden irányában szétszóródva laknak, dolgoznak. Legtöbbjüket a lelkipásztor személyesen nem- vagy alig ismeri, főként ha magyar miséken is ritkán látni őket. A szétszórtságnál itt még szomorúbb a gyökértelenség.

A magyarok közül igen sokan élnek itt hozzátartozók és hagyományok nélkül. Ennek hátrányai leginkább a délvidéki falvakból származó magyarokon mutatkoznak meg. A délvidéki magyar falvak általában zártabb egységet képeztek, lelkipásztoruk meghatározó személyisége volt és maradt hétköznapjaiknak is. Elszakadván a fölnevelő közösségtől erősen magukra maradtak. Nem véletlen tehát, ha a bácskai, bánáti honfitársak annyira keresik a kapcsolatot a magyar nyelvű pappal, a magyar közösségek tagjaival. Ezzel természetesen nem azt kívánom mondani, hogy a többi magyar közönyös lenne irántunk — mondja Bereczky atya. Csupán érzékeltem szerettem volna azt a folyamatot, ami jelenleg mintha még föl is gyorsult

volna, nevezetesen az ateista világszemlélet eluralkodása miatti elbizonytalanodást, amikor a hívő katolikus — megtartó, bensőséges közeg híján elveszítheti hitét, katolikus öntudatát és fölhagyja a tagadhatatlanul több fáradtsággal járó hitvalló élettel. Csak a két láb, két kéz szívósságára számíthat és ennek lelki értelemben vett megtartó erejére. Nem is alaptalanul. Meg akarnak maradni új környezetükben is magyarnak, katolikusnak, hazájukat szerető embernek. Egy itt élő magyar lelkipásztor sokkal szélesebb szerepkört kell, hogy betöltsön, mint otthon a valódi hazában. Itt gyakran a pap pótolja a jóbarátot, a pszichológust, de még a hivatalnokot is, amikor hivatalos ügyekben segít, valamilyen bonyolult problémának a megoldásában maga is közreműködik. Lényegében véve az ember egyedi teherbíróképességén múlik, hogy mikor mennyit vállal a számtalan ráháruló problémából, emberi nehézségből.

Bereczky atya nem panaszkodhat, van munkálkodásának számos eredménye mind belülről átélhető öröm, mind statisztikailag is kimutatható gyarapodás. Ez utóbbin értendő, hogy jó ütemben növekszik a miselátogatók létszáma. Hozzájárul ehhez nyilvánvalóan az is, hogy Bereczky atya igyekszik híveivel személyesen is kapcsolatba kerülni. Nem utasítja vissza, ha egy-egy család meghívja őt születésnapra, névnapra, esküvőre, keresztelőre, vagy ha nincs is meghívás, talál rá módot, hogy az egyes családokhoz eljusson, gondjaikat és őket magukat megismerje. Ehhez nagy türelem, a másik helyzetébe, szerepébe való nagy-nagy beleérző képesség szükséges.

A lelkipásztori ténykedés Kölnben és környékén nem új keletű, már ami a magyarokat illeti. 1946-tól működtek magyar katolikus papok előbb a kölni magyar missziós házban, majd a Mindszenty hercegprímásról elnevezett Magyar Házban, amelyik 1964-ben épült. Kölnben minden vasárnap délután 5 órakor tartunk magyar szentmisét — tájékoztat Bereczky atya — a kisebb, úgynevezett tanácsolt ünnepeket pedig a Magyar Ház kápolnájában köszöntik a hívek. A miselátogatók száma lassan megduplázódott, s ugyanez elmondható Bonn és Düsseldorf magyar katolikusairól is.

A lelkiek elsődlegessége mellett a magyar közösség ügyei is állandó figyelmet, képviselést kapnak. Vagyis az egyházi ünnepek, évfordulók mellett rendszeresen megemlékeznek a magyar szabadságküzdelmek jeles napjairól, Szt. Istvánról, s az új hősök sorából Mindszenty Józsefről, Márton Áron erdélyi püspökről.

Az ilyen nevezetes alkalmak mindig módot adnak a világi és az egyházi tevékenykedés összekapcsolására, melynek gyümölcséből mindannyian részesülhetünk.

Szép Zoltán

=====

Az Öböl-háború miatt elmaradt müncheni

M A G Y A R B Á L

1991. május 11-én, szombaton, 20.00 órai kezdettel

a HOTEL BAYERISCHER HOF (Promenadeplatz 2—6, München 2) dísztermeiben lesz megtartva. Felvilágosítás április 15-től, 19.30-tól 21.00 óráig a ☎ (0 89) 53 17-85 telefonszámon. Kérjük kedves honfitársainkat és barátainkat, hogy rendezvényünk időpontját már most jegyezzék elő a naptárba!

A Diákszövetség Müncheni Csoportja — Bálrendezőseg —

=====

MEGHÍVÓ

A müncheni Német-Magyar Társaság 1991. április 13-án, szombaton 19.00 órai kezdettel koncertet rendez a müncheni zenefőiskola nagytermében (Arcisstr. 12). A rendezvény Alfons Goppel ny. bajor miniszterelnök és herceg Max in Bayern védnöksége alatt áll.

Program:

A budapesti Ferencsik János kamarazenekar Gábor Bálint vezetésével európai és magyar zeneszerzők műveiből ad elő. Vivaldi, Boccherini, Purcell, Händel, Botte-sini és Holst, majd Farkas Ferenc, Weiner Leó, Kodály Zoltán és Szerovánszky szerzeményeket interpretálnak. Szólista Buváry Livia, lírai szoprán, jelenleg a dresdai operaház énekesnője. Műsorvezető: Peter Mahac a bajor rádiótól. **Jegyelővétel:** Amtliches Bayerisches Reisebüro (abr) Neuhauserstr. 9 és a marienplatzi aluljáró jegyárúsítója (Tel.: 22 96 08). Belépődíj: 15.— DM, diákoknak az esti pénztárnál 10.— DM. Német-Magyar Társaság, Oberföhringer Str. 40, 8000 München 81, ☎ 98 37 33.

CSOMAGKÜLDÉS ERDÉLYBE!

Miután a Palatinus-cég ügyintézésében hiányosságok mutatkoztak, a budapesti Máltai Lovagrend Szeretetszolgálatát kérjük meg a csomagküldemények lebonyolítására. Ők ezt Kozma Imre plébános vezetésével szeretettel elvállalták.

- 12 kilós csomagot szállítanak ki a megadott címre (nem postán küldik!)
- Átutási idő: 4–6 hét.
- A csomag ára: 120.— DM.
- Megrendelhető: Kath. Ungarnseelsorge, „Sonderkonto Erdély”. Kontószám: 1144 99-803. BLZ: 700 100 80. Életünk adminisztráció.

BÉLYEGGYŰJTŐK!

Minden magyar bélyeg hiánygyűjték alapján szállítunk! — Kérje ajánlatunkat! — Specialitások: Levelek. - Ritkaságok. - Zepelinrepülések. - Tévelyomatok. - Különlegességek állandó vétele és eladása.

Kérje díjtalan készletjegyzékünket.
TALAS & PARTNER AG
Rosenbergstr. 70, CH-9001 St. Gallen

Kiadóhivatalunknál kapható könyvek
Mindszenty József: Hirdettem az Igét (1944—1975). — 300 oldal, vászonkötésben \$ 10.— DM 20.—

Közi Horváth József: Mindszenty bíboros, zsebkönyv. \$ 4.— DM 6.—
Az irodalom világa. Irodalomelméleti alapvetés, 100-nál több versillusztrációval, kb. 300 oldal, vászonkötésben \$ 10.— DM 20.—
Szállításkor + portóköltség.

Megrendelhető:
az ÉLETÜNK kiadóhivatalánál
Oberföhlinger Str. 40
D-8000 München 81 W. Germany

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után tudunk közölni!

FÉLBEARADT REFORMKOR

Miért akadt el az ország keresztény humanista megújulása? 20 koronatanú és közéleti szereplő 38 tanulmánya az 1930-as években kibontakozó széleskörű magyar társadalmi örökségekről és mozgalmakról. A Katolikus Szemle, Róma, kiadásában megjelent vaskötet ára 45.— DM + portó. Megrendelhető az Életünk címén.

RUPP LÁSZLÓ hites törvényszéki fordító, vállalt fordításokat magyarról németre és németről magyarra. Goethestr. 32, 8000 München 2.

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉRT, STÍLUSÁRÁT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL.

A R T
DÉMENAGEMENTS S. A.
Szállítási vállalat.

Szállítások belföldre és külföldre, tengerentúlra — légiszállítással is — költözködés, bútorraktározás, külföldi szállítmányoknál a vám elintézése.

Magyarországra is szállítunk! Az összes keleti és nyugati államokba oda - vissza szállítunk.
Magyarországi képviselőnk:
Trans COOP, Honvéd utca 28
H-7400 Kaposvár ☎ 0036 (82) 13 - 877.
Magyaroknak kedvezmény!
A R T Déménagements S. A.
2 rte du Grand Lancy
CH - 1211 Genève 26
Telefon 0 22 / 43 36 32 (magyarul is!)
Privát cím: Keresztes László
58 rte de Vervier
CH - 1227 Carouge, GE
Telefon 0 22 / 42 98 36 este 7 óra után.

JOGOSÍTVÁNY! TANFOLYAM ÉS VIZSGA MAGYARUL!

Gyors, alapos, eredményes! Tanfolyam teherautóra is! Oktató: Farkas Béla, cím: Fahrschule Schechingen, Lindwurmstr. 60, 8000 München 2. Tel.: 77 66 82 15.00—19.00 óráig.

BÁTH MÁRTA, hites fordító és tolmács, magyar-német és német-magyar fordításokat vállal.
St.-Veit-Str. 6, 8000 München 80, Telefon: (0 89) 4 36 23 50.

APRÓHIRDETÉSEK

Megjelent Havasy Gyula tollából „A katolikusok szvendései 1944—1989”. Ára: 16.— DM. Megrendelhető: Havasy Gyula, H-2524 Nagysáp.

Cecilia Boucher-Szakolczay, hites törvényszéki fordító, vállalt franciáról magyarra és magyarról franciára fordításokat. Cím: Rue de Bosquet 7, B-7090 Braine-le-Comte. Tel.: 0032 67 55 39 78.

Sopronban a Löverekben eladó egy négyemeletes, 7 szobás, luxuslakás orvosi rendelővel, garázzsal, 11.2 millió forintért. Dr. Balácsi Péter, H-9400 Sopron, Vöröshadsereg u. 33.

A pesti belvárosban különbejáratú 2 szoba fürdőszobával, telefon, tévé, reggelivel 50—DM-ért naponta kiadó. Szobafoglalás: Telefon: 00361 137 4752, dr. Kimmerling, Budapest, Magyar utca 3.

Budapesti 3 szobás földszinti lakás áprilistól kiadó. „Kelenföld” jellegre a kiadóra.

VILLA BALATONFÜREDENI! Teljes komforttal, 6 személy részére egész évben kiadó. ☎ Budapest: 0036 1 11110979, vagy Balatonfüred: 0036 86 42 717.

Budán, közel a Várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazlátogatóknak kiadó. Telefon: 01 341 46 24 (Svájc).

Töltsön pár napot exkluzív környezetben Budapesten. A budai vár területén 2 szobás lakás kiadó. Mihalszky, H-1014 Budapest, Országútház u. 12. ☎ 00361 164 80 67.

Eladó budapesti, 1 1/2 szobás, berendezett, telefonos örökklakás. Csere is lehetséges ausztriai ingatlanra. Érdeklődni reggel. ☎ 0732/670 871 (Ausztria).

Ruhr-vidéken élő, technikus (43) vagyok, két gyermekem (9 és 11) egyedül neveltem. Szentégyházi házasság céljából keresem annak a valóságos, intelligens hölgynek ismeretségét, aki családi fészekéről és nem luxustulajdonosokról álmodik. Jellege: „Együtt könnyebb”.

Lakásmegoldást keresek Párizs környékén. Elvállalok házi munkákat és idős, vagy beteg egyén ápolását. „50 éves magyar asszony” jellegre a kiadóra.

Táskairógép, magyar betűs, modern margaréta fejes ERIKA 3004-Electronic, Vadonut, garanciával 850.—DM-ért eladó. Telefon: (0 89) 16 70 67 (München).

Budapesten élő, fiatal övönő, a német nyelv elsajátítása végett elvállalná gyerek(ek) felügyeletét Münchenben, vagy környékén. Jellege: „Budapesti övönő”.

Budapest határánál Szigetszentmiklóson, közel a Hév-hez, egy kis ház telekkel és szőlőkerttel (2000 m²) eladó. Ára: 130.000.—DM, vagy forint. ☎ (084 41) 12 17 (Németország).

„TÉTENY” Ungarische Spezialitäten

— Inh.: O. Bayer —

Kreitmayerstr. 26 - 8000 München 2
Telefon: (0 89) 1 29 63 93 és 4 30 44 98

NYITVATARTÁSI IDŐ:

csütörtökön és pénteken 8.30—18.00 óráig, szombaton 9.00—13.00 óráig.

Somlói juhfark	8.90
Balaton olaszrizling	1 liter 5.70
Balaton kékefrankos	1 liter 5.70
Debrői hárslevelű	6.80
Badacsonyi kékegyedű	7.20
Badacsonyi szürkebarát	7.30
Soproni kékefrankos	6.80
Villányi burgundi	7.30
Csopaki rizling	6.80
Zölcszilváni	7.30
Tokaji aszú 4 puttonos	16.50
Tokaji aszú 3 puttonos	14.50
Tokaji szamorodni	12.50
Vilmos körtepálinka	24.50
Kecskeméti barackpálinka	27.—
Cseresznye pálinka	24.50
Kosher szilvapálinka	32.—
Beverage Bitters (Unicum)	0.5 liter 16.—
Pick szálamí	1 kg 27.—
Csabai	1 kg 25.—
Gyulai	1 kg 23.—
Házi kolbász	1 kg 22.—
Diszonsajt	1 kg 12.50
Véres májas hurka	1 kg 12.50
Tarhonya, kockatészta	1/2 kg 3.80
Paprika káposztával	0.7 liter 4.90
Paprika káposztával	2 liter 10.50

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK NAGY VÁLASZTEKBE.

olcsó áron raktárról. Kérje árlis táncát.
JOSEF UDVARHELYI ☎ (0 911) 35 79 21
Virchowstr. 45. D-8500 Nürnberg 10

OTP - IKKA AJÁNDÉKSZOLGÁLAT

Forintátutalások: 100.— DM = 4,735.— Ft.

DM átutalások privát devizakontóra.

Rendszeres támogatások átutalása.

ITT-Selectronik televíziók * Ajándéksomagok

Polski Fiat 126 E	7,550.— DM
Skoda Favorit	12,730.— DM
Moszkvics 21412-01	11,100.— DM
Wartburg 1,3 Standard	9,770.— DM

A fenti árak bruttóárak, se külföldön, se Magyarországon nem kell további fizetést teljesíteni!

MAGNUS 6072 Dreieich-Offenthal
Postfach 60 11 02
GMBH ☎ (060 74) 6 70 66

Kerese azokat a Németországban élő személyeket, akik ismerték 1904-ben született (Pesterzsébet, Tisza István tér 2-ben), SCHNEIDER MARGIT személyt, aki 1932-ben 1 fiú, 1934-ben 1 leány gyermeket szült házasságán kívül a Szent István kórházban (Bp. IX. ker.). Rögtön állami gondozásba adta, 1947-ben Pesterzsébet, Tisza István tér 2. sz. alatt lévő lakásáról eltűnt. Segítségüket németesítési ügyben kérem. Leveletet a kiadóba kérjük. Jellege: „5 éve várnok reménykedve”.

Nyelvtanulással egybekötött, 2 gyermekes orvosházaspár nyaralást, illetve cserenyaralást kínál a debreceni villa, illetve kertés házába. Cím: dr. Takács Erzsébet, H-4031 Debrecen, Vasöntő utca 2/c.

Jölműködő vendéglő (leromlott hotel) a Mátrában üdülőhelyen külföldi tőkéstársat keres. Cím: H-3235 Mátraszentimre, Vadvirág, ☎ 0036 37 76 411.

Adámfői Videó. — Árcsökkenés! Magyar videók 49.—DM-től. Pl. Hannibál; Az enyvesek; Boszorkány a feleségem; Balaton. ADÁMFŐI VIDEO, Postf. 29, D-5100 Aachen, Telefon/Fax: (0241) 17 33 55.

Bécsben élő, osztrák állampolgársággal rendelkező 58 éves, 163 cm magas, csinos, zenét-, természetet kedvelő özvegyasszony ezúton keres korban hozzáillő társat komoly, becsületes férfi személyében. Jellege: „Jobb kettesben”.

Nyugaton élő, komoly, őszinte, csinos, fiatalos, 52 éves, érzelmi beállítottságú magyar nő megismerkedne komoly, megbízható, szeretni tudó, káros szenvedélyektől mentes férfival házasság céljából. Fényképes, őszinte leveleket várok. Jellege: „Örök tavasz”.

12 éve Svájcban, független, rendezett körülmények között élő 41 éves férfi vagyok. Nagyon nehéz így egyedül. Ezúton keresem korban hozzáillő, komoly szándékú és gondolkodású hölgy társaságát, meg hiányzik a „Családi melegség” jellegre a kiadóra.

Stuttgart környékén élő, 47 éves, 160 cm magas, jömegejelenésű, nemdohányzó, zenét-, táncot kedvelő egyedülálló hölgy ezúton társat keres komoly szándékkal. „Lenn a Dunaparton” jellegre a kiadóra.

Frankfurt közelében élő, jömegejelenésű, 56 éves asszony megismerkedne megalapozott egzisztenciával rendelkező, irodalmat- és utazást kedvelő, jókedélyű szellemes férfival. Jellege: „Orgonavirágzás”.

TÁMOGATÁST KÉRNEK! A soproni Árpádházi Szent Margit plébánia egy épületet örökölt azzal a feltétellel, hogy azt egyházi óvodává alakítja át. Az átépítés (egyedül kb. 1.5 millió Ft) — valamint megfelelő berendezése messze túllépi a szülők és plébánia együttes anyagi lehetőségeit. Kérjük mindazokat, akik tehetik, támogatásuk a kis közösséget. Adományok az alábbi számlára utalhatók át: Szent Margit Alapítvány. Devizaszámla sz. 6340 OTP Sopron 339-98 114, H-9400 Sopron, Várkerület 96/a.

MŰZEUMI RITKASÁG!

Eladó gróf Bethlen István első díszmagyarjárnak teljes ékszer-kollekciója 1896-ból. — Arany, ezüst, rubin, féldrágák. Kő, óvek, csatok, gombok, tartozékok. Eredeti tokban. Ára: 59.000.—DM, plusz Mwst. Válaszokat: Postlagernd, 34 75 61 F. 8000 München 44.

AKAR MÜNCHENBEN

EGY JÓL MENŐ BUTIKOT NYITNI?

En is!
Aktív felelősséget keresek. Válaszokat Postlagernd Nr. 34 75 61 F. 8000 München 44.

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető terjesztőknél:

Joseph DANI, 4408 55. Street NE,

CALGARY AB T1Y 4B7, Canada.

A címére küldött csekken feltüntetendő:

„Életünk”. Kérjük szíveskedjenek a fenti címre, ne Münchenbe küldeni a csekket. Itt egyenkénti beváltásnál a 40.00 DM-ből 8.—DM-ét levonnak a bankban.

Előfizetési díj egy évre 16.—US\$ + 11.—US\$ portó. A lapot továbbra is Münchenből küldjük.

ÚJ KÖNYVAJÁNLATAINK!

BIBLIA, Ó- és Újszövetség	48.—
BALÁSSY—SZEGHALMI: Művészek vallomásai	11.40
FARKASFALVY OCIST: Rilke nyomában. Műfordítások	19.20
GÁL: Dogmatika	34.80
GYERMEKEK IMÁDSÁGA, modern képekkel és rajzokkal	30.—
HAVASY: A magyar katolikusok szvendései 1944—1989	16.—
HOZSANNA, Ima és énekeskönyv	18.60
INNEN ÉS TÚL. Versek az Isten-kereső emberről	23.40
KEMPIS: Krisztus követése	15.60
KINDELMANN: Akik látták Mária	5.40
PROHÁSZKA: Modern katolicizmus	50.40
SZACSVAY I. — P. LEGEZA: Kárpátalja. Képes album	78.—
SZÁNTÓ OFM: Az egyháziügyi hivatal titkái	10.20
SZÁNTÓ OFM: Várjuk a Szentatyát	10.20
VARILLON SJ ÖNMAGARÓL	10.—

A hazai és külföldi katolikus kiadványokat a leggyorsabban szállítja számlával a Katolikus Magyar Sajtó Munkaközösség, német rövidítéssel KUPA, Distelfinkweg 21, W-8000 München 60. Telefon: (0 89) 8 11 14 24. Telefax: (0 89) 8 14 35 73.

Örömmel küldjük új árjegyzékünket, és várjuk megrendelését.

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Oberföhlinger Str. 40
D-8000 München 81
Telefon: (0 89) 9 82 80 52
Felelős Kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkészéig
Főszerkesztő: P. Szőke János.
Felelős szerkesztő:
Fejős Ottó.

Redaktion und Herausgeber:
die Ungarische Oberseelsorge.
Oberföhlinger Str. 40
8000 München 81
Telefon: (0 89) 9 82 80 52
Chefredakteur: P. János Szőke.
Verantw. Redakteur:
Ottó Fejős.

Abonnement: DM 25.— pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 40.—
ELŐFIZETÉS:

Az Életünk egy helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és náluk is kell előfizetni!

Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

Előfizetési ár egy évre 25.—DM vagy ennek megfelelő valuta.
Tengerentúlra légipostával 40.—DM
Lapzártá minden hónap 15-én
Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postgiroamt München:

Konto-Nr. 606 50-803 — BLZ 700 100 80

Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto

Bankkonto: Bayer. Vereinsbank,

Konto-Nr. 145 857 — BLZ 700 202 70

Kath. Ung. Seelsorge, „Életünk”.

Erscheint 11mal im Jahr.

Druck: Danubia Druckerel GmbH.

Ferchenbachstr. 88 - 8000 München 50

ELŐFIZETŐINK ÉS HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket, átutalásokat nem bankkontonkra, hanem postasekkkontókra kérünk!

Kath. Ungarn-Seelsorge München, — Sonderkonto, Postgiroamt München, Konto-Nr. 606 50 - 803.

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN!

Hirdetési díjak 1990. október 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés

ára soronként (kb. 40 betű) DM 6.—

Jellege soroként DM 6.—

Külön kívánságokat esetenként árazunk.

Üzleti hirdetések soronként DM 9.—

Nagybetűs (két soros) sor DM 18.—

Keretben megkezdett 5 cm-ként DM 12.—

Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.

Egymásután háromszori hirdetés esetén

10 százalékos kedvezmény.

Egymásután hatszori hirdetés esetén

20 százalékos kedvezmény.

Egy évi hirdetés esetén 25% kedvezmény.

Hirdetések határideje minden hónap 15-e, befizetve!

A névvel megjelölt ckek nem minden esetben felelnek meg a szerkesztőség véleményének. — Kéziratokat nem örsünk meg és nem küldünk vissza.

Hivatalos órák a hirdetésekkel kapcsolatban: hétfőtől — péntekig, 10:00—15:00 óra között. Kérjük kedves olvasóinkat, hogy csak ezidőben érdeklődjenek telefonon.

DIÓSZEGHY TIBOR, hites tolmács és fordító.

Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, valamint peres ügyekben segít. Daimlerstr. 249, D-4040 Nemes. Telefon: (021 01) 54 13 17.

HARGITA PANZIO

BÉCSBEN a Mariahilferstr.-Andreasgasse sarkán. Székely faragott bútor berendezéssel várja Önt egy családias hangulat.

Szobafoglalás telefonon: 0043 / 222 / 96 19 28 és 932 85 64. A-1070 Wien Andreasgasse 1/8.